RAGIP PAŞA
986
1147

شرح القصيدة المنفرجة
لعصام الدين

T. C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP PAŞA KITAPLIĞI
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 986

RAĞIP P.
Ks. N.
1136

١١٤٧

١١٣٩

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی اعطانا عصمة عن الخلق السمج والصلوة والسلام على
من قال اشتدی ازمة تنفرجی وعلى آله الذين دلوا امته على اشف
النهج واصحابه الذين بذلوا اموالهم فی سيرته مع المهج
وبعد فيقول العبد الفقير الى مولاه المعين مصطفى الشهير بعصام
الدين جعله تعالى من اصحاب القرب واليقين لما كانت القصيدة المنفرجة
التی نظمها العالم العامل والعارف الكامل المولى يوسف بن محمد
الشهير بابی الفضل النحوی نور الله ضريحه بنوره القدسی مشهورة
بين الانام مشروحة بقلم العلماء الكرام ومع هذا اختلج فی خلدی
واضطرب فی جسدی ان اشرحها باللسان التركی ليكون عونا للناظرين فيها
وانسا لحافظها ومتأمليها الا ان قلة البضاعة قد يثبطنی عن هذه
الجسارة ويعوقنی عن تلك الجراءة فترددت بين الشروع والتراخی
فشاورت من بنی وبنيه التواخی فرغبونی فيه واما لونی اليه وانحو اعلى

الیه وبعد فاردت ان اشرحها شرحا يكشف اعرابها ويحل الفاظها و
معانيها فالتقطت درر العبارات من حياض اشراح العلماء واخذت
غرر الاشارات من غياض الفضلاء ما صرفت الا من كيسهم وما بذلت
الا من جيبهم تاركا طلب الاحسان وطالبا لمرضاة الرحمن بيد ان ذكرت
فی نظمی فتوتا ووهنا فی بيان المعانی فلو نسب لنقصی ان رتصی على مقدار
ايقاع الزمان فالمرجو ممن عثر فی ذلك منی على خطاء وسهو ان يصلح ما طغى
به القلم ويسترنی بذيل عفو والله المستعان وعليه التكلان واعلم
ان الناظم قدس سره كان صاحب كرامة ومظهر ولاية ومنشاءه من مدينة توزر
من بلاد افريقية ثم انه توطن فی مقر العلماء العباد قلعة حماد وكان معاصر الامام الغزالی
رضی الله عنه وهما ارتحلا الى دار الخلد فی يوم واحد من سنه ثلث عشرة وخمس مائة
من الهجرة النبوية واهل بلده واكابرهم كانوا يقولون ان ابا الفضل فی ديارنا
كالامام الغزالی فی ديار العجم ويفتخرون بانه عديل للامام الغزالی قدس الله
روحهما ويرون كرامته ويكثرون زيارته ونقل من جملة كراماته الباهرة
وخوارقه الظاهرة انه اراد يسافر الى طرف الحجاز فقال اهله وعياله انت
تسافر وتمشی وتدعنا محتاجين بالامعين لنا والى من تخرج احوال نفقتنا
وكسوتنا ومن يرى حوائجنا اللازمة ومن يجئ بها فاخذ عقيب قولهم
هذا بيده الشريفة ورقة فكتب فيها شيئا فاعطاها لهم وامرهم بان
يحفظوها ولا يكشفوها قال يأتيكم رجل كبير وهو يكلی بری جميع حاجتكم
ويأتی كل يوم بلوازمكم ثم سافر وفی الواقع كان يجئ رجل كل يوم ويری

جميع مصالحهم وهم لا يدرون من هو ولا المكتوب في القرطاس ما هو حتى
بنا من السفر وكشفها فوجدوا فيها مكتوبا هذين البيتين ❊ انا الذي
وجهت وجهي له هو الذي خلفت في اهلي فانه ارفق بهم وفضله اوسع
من فضلي • فحلى مصداق قوله وقدر المرء معلوم بنطق صادر منه يفهم
العاقل العارف صاحب الكمالات والمعارف من هذه القصيدة البليغة
والارجوزة الفصيحة علو شانه وكمال عرفانه وسطوع برهانه فلا حاجة
الى تفصيله وبيانه ثم ان هذه القصيدة التي هي منبع البلاغة ومطلع
شمس الحكمة والبراعة لا نهاية لاسرارها وخواصها ولا غاية لفضائلها
ومناقبها حتى قال بعض شراحها ان فيها الاسم الاعظم وقال بعضهم
وحققوا ان هذه القصيدة مجربة لكشف الكروب والهموم وهي كبريت
احمر واكسير اعظم في دفع الاحزان والغموم وما دعا بها احد الا استجيب
له باذن الله تعالى وقال بعض كبار العلماء الشافعية كالامام تقي الدين السبكي
رحمه الله تعالى اذا اصابت رجلا محنة وشدة فقرأ هذه القصيدة المباركة
بطهارة كاملة اربعين يوما وطلب ورجى حاجته وسؤاله من جناب
واهب الامال قضى الله تعالى حاجته واوصله الى مقصوده ونقل بعضهم هذا
القول عن ابي الحسين يحيى بن العطار وقال غيرهم من الكبار ان لهذه
القصيدة المباركة الخواص والمنافع الكثيرة فمن قرأ هذه القصيدة
بخلوص النية وصفاء الطوية واقفا على معانيها الجميلة وعارفا بنكاتها
الجليلة انشرح صدره وعلا قدره قال الناظم قدس سره الكريم اما

بلسانه الكليم واما بجنانه التسليم بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله العلي العظيم • فابتدا بالحديث الشريف المروي عن علي كرم الله
وجهه ورضي الله تعالى عنه تبركا وتيمنا وتنزيلا منزلة الصلوة ضمنا فقال

اشتدّي ازمة تنفرجي
قد آذن ليلك بالبلج

بو قصیدهٔ شریفه بحر متداركدندر اصلی سكز كره فاعلن در شعرك اجزاسی
بعضیسی مقطوع وبعضیسی مخبون اولمشدر قطع اصطلاح عروضیده
وتدك ساكنی حذف وما قبلنی اسكان دیرلر خبن جزؤك ثانی ساكنی
حذفه دیرلر یكسنیده فاعلن ده مشاهده اولنور پس بو بیتك تقطیعی
بیلنوب سایر ابیاتی اكا قیاس اولنه اشتد فعلن مقطوع دی ازمت فعلن
مقطوع تنفر فعلن مخبون فرجی فعلن مخبون قدآ فعلن مقطوع ذن
لی فعلن مخبون لك بل فعلن مخبون بلجی فعلن مخبون در اشتدّی افتعال
بابندن صیغهٔ امردر اشتدّ الشیء دینلور قچان قوی ومحكم اولسه ازمه
حرف نداسی محذوف منادیدر یوسف اعرض ایتجلیله سنده اولدیغی
كبی ازمة فتح همزه وسكون زای ایله شدت ومحنت وقحطه وطارلغه
وامور مغلقهیه وانسانه اصابت ایدن هم وغمّه دخی دیرلر تنفرجی امردن
جوابدر بعضیلر اذا حرّك الساكن حرّك بالكسر قاعدهسنه بناءً
ضرورت قافیه ایچون جیمه كسر ایله حركه ویرلوب یا صورتنده تحریر
اولنمشدر دیمش اما صواب اولان تنفرجینك اصلی تنفرجین ایدی

قاعده

لا تجل بجزم نونڭ دوشدی تنفرجی قالدی قاعده قچان مضارع امردن
صکره واقع اولوب واول امرڭ سببیتی قصد اولنسه اول مضارع مجزوم
اولور اکرمنی اکرمك کبی وفرج غم وغصه دن خلاص اولوب مسرور اولمغه
دیرلر پس انفراج انکشاف معناسنه اولور تحتمد بو راده حرف تحقیقدر
وسائر معانیسی کتب نحویه دن طلب اولنه اذن نك لیله اسنادی انبت
الربیع البقل ده اولان اسناد کبیدر اذن مد همزه وفتح ذال معجمه ایله
افعال بابندن صیغهٔ ماضیدر اعلام واخبار ایتدی دیمکدر لیل غروب
شمسدن طلوعنه دکین دیرلر نهارڭ ضدیدر بو راده لیلدن مراد
کندنده کروب وغموم مشتد اولدیغی ملابسه ایله کرب وغمدن استعاره در
بلج فتح با موحده ولام ایله صبحڭ ضیا ونوری معناسنه در بو راده
مسرت دن استعاره در معنای بیتنا ای محنت وشدت محکم وقوی
ومشتد اولدی تا منفرج ومنکشف اولاسن زیرا تحقیق سنڭ لیلهٔ مظلمه
کبی اولان کربت ومشقتڭ ضیاء صبح کبی اولان مسرتی خبر ویروب
اعلام ایلدی پس بو راده ناظم حضرتلری ازمه یه ندا ایدوب دعوت
ایتمسی مجرد ازمه وتحقق کندویه دعوت دکلدر بلکه سبب ذکر مسبب اراده
طریقیله وزیره فرح ومسرتی دعوتدر بو بیتده صنایع بدیعیه دن بش شی
واردر اولکیسی اقتباسدر که موزون ومنثور کلامڭ قرآن وحدیثدن
متضمن اولدیغی نسنه یه دیرلر بو راده مصرع اولده اولدیغی کبی که بعینه
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمڭ دهان پاکیزه سندن ظهور یافته

اولدی

اولان حدیث شریفیدر امام سیوطینڭ جامع الصغیرنده حضرت علی کرم الله
وجهه ورضی الله تعالی عنه دن مرویدر ولا رق تخریجه بحویه مشدد اولکیسی
براعت استهلالدر که مقصوده مناسب بدء وشروعه دیرلر بو قصیدهٔ
شریفه آخرینه دکین تصفیهٔ قلب وتزکیهٔ نفس اوزره یاپلمشدر وبو آکی
بیتڭ معانی بیاناتیه نك مآلنه دلالت ایدر اوچنجیسی طباق در که لفظا
ومعنی متقابل اولان شیئین جمعه دیرلر بو راده اشتدی ازمه ایله
انفرجی ولیل ایله بلج لفظلرینی جمع کبی دردنجیسی مراعات النظیردر که
بری برینه ملایم ومناسب وملازم اولان الفاظی اتیانه دیرلر بو راده
اشتداد نظیری ازمه وظلمت ده لیل دخی اشتداد نظیریدر وانکشاف ده
انفراج بلجڭ نظیریدر بشنجیسی مذهب کلامیدر که مصرع ثانی مصرع اولده دلیل واقع اولمشدر

وظلام اللیل له سرج
حتی یغشاه ابو السرج

وظلام اللیلده اولان واو ابتدائیه در وظلام مبتدادر لیله مضافدر
ظلام فحمیله ظلمة کلمه سنڭ اسمیدر له مقدم خبردر وضمیری ظلامه
عائددر سرج موخر مبتدادر وبو جمله مبتدا اولڭ خبریدر سرج ضم
سین وضم راء مهملتین ایله سراج کلمه سنڭ جمعیدر سراج کسر سین ایله انوده
اولان چراغه دیرلر وظلام اللیلدن مراد علی طریق الاستعاره ایام مصائب
در وسرجدن مراد اثنای ایام مصائبده اولان الطاف خفیه وتسلیات
متعدده در حتی انتهای غایته موضوع حرف عطف ده اولور یغشاه

صیغهٔ مضارعدر وضمیری بارز ظلاومه راجعدر ویغشی یاقی معناسنه در
ابو السرج یغشینک فاعلیدر وشمسک کنیه سیدر قمر وسائر کواکب نیره نک
نوری شمسدن مستفاد اولمغله ابو السرج دینلدی یعنی نیر اعظم دیمکدر
زاده ابو السرجدن مراد الطاف جلیه در معنای بیت ظلاوم لیلک
کواکب منوره سی واردر نتکیم ابو السرج اولان شمس کلور بعده ولقد قلتو
نحو انا الله ایدر یعنی مصائب اثناسنده نعم الهیه والطاف ربانیه
خفیه واردر اول سبب ایله ظلمت غم وکدر بر مقدار کیدر بعده الطاف
جلیه ظهور ایدوب ظلمت غمدن اثر قالماز دیمکدر ولمولو بو بیتده صنایع
بدیعیه دن دورت شیء واردر بری سرج ایله ابو السرج بیننده جناس
تام دردر بری رد العجز علی الصدردرکه سرج مصرع اولک اخرنده ابو السرج
مصرع ثانینک اخرنده واقعدر بری الفاظی میاننده مراعات النظیر دردکه
ظلاوم ولیل وسراج وابو السرج بری برلرینه نظیردر بری طباقدرکه ظلاوم ولیل ابو السرجه مقابلدر

وسحاب الخیر لها مطر
فاذا جاء الابان تجی

وسحاب الخیرده اولان واو عاطفه در سحاب مبتدادر والخیر کلمه سنه
مضافدر سحاب فتح سین مهمله ایله بلوت ابر معناسنه اسم جنس در
واحدی سحابه در ماخذی سکون حا ایله اولان سحب در سحب جریردر
سحابک بعضیسی بعضیسنی جر ایتدوکندن دینلمشدر خیر شرک ضدیدر
انسانک رغبت ایتدیکی نسنه یه دیرلر لها مقدم خبردر وضمیر سحابه راجعدر

مطرده

مطرده اولان تنوین تنوین تکثیردر یاخود تنویعدر مطر موخر مبتدادر بو
جمله سی مبتدای اولک خبریدر مبتدای اول مع خبره بیت اولده اولان
ظلاوم اوزره عطف اولنمشدر فاذا جاده اولان فا شرط محذوفک جوابیدر
اذا ظرف زمان مستقبلدر اکثریا معنای شرطی متضمندر محقق الوقوع
مرجح اولان امرده استعمال اولنور وکاه اولورکه اذ کبی ظرف زمان
ماضیده اعمال اولنور الابان جانک فاعلیدر جمله جا اذانک مضاف
الیهیدر ابان کسر همزه وتشدید باء موحده ایله وقت وزمان معناسنه در
اکل الفاکهة فی ابانها دینلور یعنی وقت وزماننده اکل ایلسه تجی جا یجی
دن صیغهٔ مضارعدر مستتر اولان فاعلی سحابه راجعدر یای اصلی همزه
ایله تجیء اولوب ضرورت قافیه ایچون همزه حذف اولنمشدر معنای
بیت دخی سحاب خیرک مطر عظیمی یاخود بر دوقلو یغموری واردرکه
یاغدقده کوکل ارضنده اولان غم وکدر خس وخاشاکنی کیدرر لکن
الامور مرهونة باوقاتها مثلنجه جمیع امرک پذیرای حصولی وقتنک
کلمسنه توقف ایدر پس وقتی کلدکده سحاب خیر کلور ومحنت یغموری
یاغدیررنا امید اولمق روا دکلدر بو بیتده صنایع بدیعیه دن مراعات
النظیر واردر سحاب ومطر بری برینک نظیریدر ناظم قدس سره نک
کرامتندندر بو بیتک شرحنی تحریر ایدرکن بر مطر عظیم یاریده اولدیکه تحیر العقول ایدی ١٧٤ ر ١٨١

وفوائد مولانا جمل
بسروح الانفس والمهج

وفوائده مولانا ده اولان فا و عاطفه در فوائد مبتدادر ما بعدينه مضاف
مولا دخی متکلم ضميرينه مضافدر فوائد فائده نك جمعيدر انسانه حاصل اوله
اولان زياده يه و هر شيئك نفعنه ديرلر مولا سيده و ناصر معناسنه در جمل
مبتدانك خبريدر مبتدا مع خبره سحاب الخير اوزرينه عطفا ولنور جمل
جمله نك جمعيدر انواع كثيره معناسنه لسروح الانفس ده اولان لام
جمل كلمه سنه متعلقدر و سروح الانفس كلمه سنه اضافتی صفتك موصوفه
اضافتی قبيلندندر تقديری للانفس السروحة ديمكدر سروح ضمه لر ايله
سرح يسرح دن مصدردر سرحت الدابة ديرلر و حيوان دابه نی وتلاوغه
كوندرمك ناظم حضرتلری خطوط نفسانيه و لذائذ جسمانيه يی طلب
ايدن كمسنه يی وتلاوغه كيدن حيوانه تشبيه ايدر انفس نفس كلمه سنك جمعيدر نفس
عند الصوفيه ايكی معنايه در بری ذات و حقيقت شيدر انسانك نفس ناطقه سی
معناسنه در امام قشيری حضرتلری رساله شريفه سنده بيورر كه لغتده
شيئك نفسی وجودی ديمكدر و صوفيه عندنده نفس اطلاق قلنده وجود
والقاب موضوعه مراد دكلدر بلكه نفس ايله اوصاف عبددن معلوم
و افعال و اخلاقندن مذموم اولان شيئی مراد ايدرلر بش اوصاف مذموم
ايله موصوفه اولسه نفس اماره ديرلر و غالبا صلاح و بعض كره خطا ايله اولور
كمسنه يی لوم ايتديرنه نفس لوامه ديرلر و ذكر الله و صحبت حق ايله سكونت
و طمأنينت حاصل ايدنه نفس مطمئنه ديرلر و احكام الهيه يه امتثال ايله بالجمله
كدورتندن مكروهاتك كيدوب حقدن نه كلسه راضی اولانه راضيه ديرلر

وحضرت

وحضرت حق جل و علادن رضا داده اولديغی جهتدن مرضيه ديرلر
والمنهج الانفس اوزرينه معطوفدر منهج ضم ميم و فتح ها ايله منهجه نك جمعيدر
قاموسده منهجه دم و خاصه دم قلب و روح معنالرينه كلدوكی مسطوردر
اما بوراده مراد روحدر روحك تفصيلی كتب كلاميه دن طلب اولنه
معنای بيت بزم ناصر و معين و سيديمز اولان جناب حضرت حق جل و علا
نك وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها قول شريفی اوزره فوائد و عطايا سی
انفس سروحه و ارواحه وفيره و كثيره در بعض نسخه ده سروح يرينه شين
معجمه ايله شروح واقع اولمشدر شروح شرح كلمه سنك جمعيدر بوكا كوره معنای
بيت سيد و ناصريمز اولان جناب حضرت حق جل و علانك فوائد و نعم
انفس و ارواحك شروحی يعنی انشراحلری ايچون وفيره و كثيره در بو
انشراحك علاماتی دار غروردن تجافی و دار سروره رجوع ايده موتوا
قبل ان تموتوا سرينه مظهر اولوب مستعد اولمه بو ايسه ايمانك قلبه دخی
سريانه توقف ايدر بو بيتده انفس ايله منهج اراسنده مراعات النظير واردر

ولها ارج محيي ابدا
فاقصد محياها الارج

ولها ده اولان فا و عاطفه در ولامی مقدر حاصل كلمه سنه متعلقدر
و ضميری فوائده عائددر جار مع المجرور مقدم خبردر ارج مؤخر مبتدادر
ارج فتحه لر ايله عنبر و مسك و بونلرك امثالی رايحه طيبه لو نسنه لرك قوقو
و انتشارينه ديرلر محيي تقديرا مرفوع ارج كلمه سنك صفتيدر محيي باب افعالدن

صیغهٔ فاعلدر حیات ویریجی دیمکدر ابداً مصدر محذوف صفتیدر تقدیری
احیاءً ابدیاً دیمکدر بو جمله بیت سابقه عطفاً واقع اولمشدر ابداً دائماً معناسنه‌در
فاقصد ده اولان فا شرط محذوفک جوابیدر و اقصد قصد یقصددن
صیغهٔ امردر عزیمت ایله دیمکدر و فاعلی تحتنده مستتر انت در و محیا تقدیراً
منصوب مفعولبه‌در محیا فتح میم و سکون حا ایله اسم زمان و اسم مکاندر
محل حیات معناسنه‌در مأخذی حیاة در و ذا اسم اشارت اولان ذاک‌ه
مضافدر و ذاک ده ذا اسم اشارت و کاف کاف خطابدر و حیاتک اقسامنی
طلب ایدن منازل انسانک شحنه‌حرا جهت ایلیه معنای بیت فواید الهیه‌نک
بونایحه طیبه‌سی فائدر که احیای ذاتی ایله نفوس فاروا حه حیات ویرمکدر
بو نایله اولنجه اول رایحه لطیفه‌نک محل حیاتنه قصد و تعرض ایله پس بو بیت
لطیف • الخیر من ایام دهرکم و تعرضوا النفحات رحمة الله عز و جل فان
لله نفحات من رحمته یصیب بها من یشاء من عباده واسئلوا الله ان یستر
عوراتکم و یؤمن روعاتکم حدیث شریفندن مقتبس اولمشدر معلوم اوله
بعض شراح محیادن مراد زمان حیات و نفحات اولان اشرف ساعات
و ایام و اوقاتدر که انده اولان ادعیه مقبوله اولوردیمش و بعضیلری
محیادن مراد محل حیات قدسی و منبع انوار الهی اولان عالم ربانی و عارف
سبحانی اولوب آرحدن مراد رایحهٔ روحانیه‌لردر زیرا عطیهٔ الهیه
و نفحهٔ قدسیه و حیات ابدیه‌نک منبع و معدنلری انلردر دیدی حقا که
بو ارادهٔ لره کوره معنای بیت بی نظیر اولور تأمل • بو بیتده صنایع

رجوع حرف معنی سنه سهو

بدیعیه‌دن اقتباس دن غیری محیا ایله محیا میاننده جناس محرف واردر

فلربما فاض المحيا
ببحور الموج من اللجج

فلربما ده اولان فا شرط محذوفک جوابیدر و لام ابتدائیه‌در و ربما کافه‌دن
رب نی عملدن منع ایدوب لغو ایدر بو جهتدن فعله داخل اولور رب
قاموسده و جوهریده مسطوردر که نکره اوزرینه داخل اولور حرف
خافضدر و مشدد و مخفف استعمال اولنور و کاهی حبة تا الاخوی اولوب ربت
دیرلر و بعدنده فعل ایله تکلم ممکن اولسونا یجون ما الاخوی اولور ربما یود
الذین کفروا آیت جلیله سنده اولدیغی کبی و بو ربنک تفصیلی و معانی
اخری کتب نحویه دن طلب اولنه فا من فاض یفیض دن صیغهٔ ماضیدر
فاض الماء دینلور تجان صو چوقا اولوب سیلان ایتسه المحیا تقدیراً
مرفوع فاضک فاعلیدر و محیانک معناسی بیت سابقه مرور ایتدی
ببحور ده اولان با مصاحبت یاخود تعدیه معناسنه ایکنجیسی مقامه
مناسبدر بحور بحرک جمعیدر بحر برک ضدیدر و بحور موجه مضافدر
موج بحردن هوا واسطه سیله مرتفع اولان صویه دیرلر تموج البحر
دینلور تجان صویی مرتفع اولوب مضطرب اولسه من اللجج ده اولان من
بیانیه اولوب مقدراً الحاصل‌یه متعلقدر و محذوف اولان متعلقیله
الموج نک صفتیدر لجج لجه نک جمعیدر لجه معظم اولان دیرلر خی اولیه
که بیت سابقده محیادنا ارادهٔ اولان معنا بو رادهٔ مراد اولنورسه ناظم

حضرتلری محل حیات قدسیه اولان پیر کاملی وعارف واصلی کندنده ماء
کثیری اولوب وکثرتندن اطرافنه سیلان وجریان ایدن وادیه تشبیه ایلمش اولور
وبو سرك میاننده وجه شبه وادینك سیلان ایدن ماء جاریه محل ومجری
اولمسی اولور ومحل حیات قدسیه اولان عارف باللهك آب حیات علوم
ومعارفه منبع اولمسیدر ومشبه‌بی طی ایدوب لازمی اولان فیضی ذکر ایلدی
وتخییلی وادیه تشبیه استعاره مکنیه طریقیله وزنه اولوب فیضی کندویه
اثباتی استعاره تخییلیه اولور بعده تحیاتی مذکوردن ظهور ایدن علوم
واسراری وفیضانی ایدن معارف وانواری استعاره اصلیه مصرحه
طریقیله وزنه تمثیل وبر سبیل استعاره مرشحه مبالغه قصد ایدوب موج
لججی اثبات ایلدی پس تحیاتدن بیت سابقده مراد اولان معنا بو نادره مراد
اولنوب نانك تغذیه معناسنه اولدیغنه کوره معنای بیت دیمك اولور كه
وقتا که ای طالب هرکاه سن امر مذکوره امتثال ایدوب ولی نایحه
طیبه روحانیتك زمان حیات ومحل نعاقی اولان عالم ترابی وعارف
صمدانی طرفنه صدقله قصد وتوجه ایده سین پس تحقیق ولی زمان حیات
ومحل نعماتی اولان لجج رحمانی وبحمت الهی دن حاصله اولان بحور متموجه
نی یعنی فیوضات متکاثره وعلوم ومعارف متوافره نی سکا افاضه ایلر
ومصاحبت معناسنه اولدیغنه کوره معنا دیمك اولور كه اول محل نعمات
قدسیه لجج رحمانیه دن حاصله اولان معارف متموجه بحورینه ملتبس
ومصاحب اولدیغی حالده معارف واسراری چوق فیض ونثار ایلر.

بو بیتده موج ایله بحور ولجج میاننده مراعات النظیر واردر

والخلق جمیعا فی یده
فذو سعة وذو حرج

والخلق ده واو ابتدائیه در الخلق مبتدا در خلق مصدر مبنی للمفعولدر مخلوق
معناسنه جمیعا حالیت اوزره منصوبدر جمیع بو شکلی ییده تأکید ایچون
استعمال اولنور کل معناسنه جاء القوم جمیعهم دیرلر کلهم ایله معنی
ویرلر فی یده محذوفه اولان متعلقیله مبتدانك خبریدر مبتدا مع خبره
لا محل له من الاعراب جمله سی مستأنفه در ید لغتده ذات الاصابع اولان
جارحه نك اسمیدر تأویلاتده قوت وقدرت معناسنی ویرلر نتهکیم
ید الله فوق ایدیهم آیت جلیله سنده قدرة الله ایله تأویل ایلدیلر بو راده
دخی قدرت وتصرف ایله تأویل اولنورسه اولور فا تفصیلیه در ذو
لفظا مرفوع مبتدای محذوفك خبری اولوب سعة کلمه سنه مضافدر
تقدیری فبعضهم ذو سعة وبعضهم ذو حرج دیمك اولور بعد ذو ذك
جمعیدر صاحب معناسنه سعة فتح سین مهمله ایله یسار وغنا معناسنه
وسع یسع دن مصدردر مضارعنده واو یاء مفتوحه ایله کسره مقدره
میاننده واقع اولدیغیچون حذف اولنوب کا تبعیتلر اعلالی وعاوی حذف
اولندی وذو حرج ذو سعة اوزرینه عطف اولنور سعة وحرج ده
اولان تنوینلر تنویع وتکثیری افاده ایچوندر حرج فتحه لر ایله ضیق وزحمته
دیرلر معنای بیت جمیعا مخلوق اولی سید وناصریمز اولان اللهك یدقدرتنده

مغلوب وقبضهٔ تصرفنده تقلبّا ولمنورلر پس بونلرک بعضیسی غنا وسعت
وذات صاحبلری وبعضیسی حرج وزحمت وجهل ومضرت صاحبلریدر
پس الله تعالی مخلوقاتنده حکمت بالغه سی اوزره کیف مایشا تصرف
ایدوب ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض ولکن ینزل
بقدر ما یشاء انه بعباده خبیر بصیر قول شریفی مصداقنجه علم ازلیسنده
غنا وثروته مستعدلری فقیر ومحو ایدوب رسوا ایلمدی وفقر
وفاقه یه مستحقلری غنی قیلوب نعم وارزاقی انلره بسط ایدوب طاغی
وباغی قلمدی یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید بوبیتده صنایع بدیعه دن
جمع وتفریق واردرکه ایکی نسنه‌یی ابتداء حکم واحده ده جمع ایدوب
صنکره اراسنی فرق ایتمکه دیرلر بوماده ناظم حضرتلری ایکی قسم اولان
خلقی جمیع خلق الله تعالی نک ید قدرتنده در دیو جمع ایدوب بعده بعضی
سعة وبعضیسی حرج صاحبلریدر دیو تفریق ایلدی وسعه وحرج میاننده صنعت طباق واردر

ونزولهم وطلوعهم
فعلی درک وعلی درج

ونزولهم ده واو ابتدائیه در نزولهم مبتدا در نزول جسمک طرف اعلادن
اسفله نقل وحرکتنه دیرلر وطلوعهم نزولهم اوزرینه عطف اولنور
طلوع جسمک اسفلدن اعلایه صعود وعروجنه دیرلر وجمع ضمیرلری
بیت سابقده اولان خلقه راجعدر وضمیرلرک میملری تکمیل وزن
ایچون اشباع ضمه ایله قراءت اولنملیدر فعلی درک مبتدانک خبریدر فعلی

فا نزولهم ده مقدر اولان امانک جوابیدر دیدیلر اگرچه تفریعیه درنیلسه
دخلت مکة فالمدینة بین الدخولین فحوملنده اولان فا کبی خوش اولوردی
بعض نسخه ده ایکی یرده علی یرینه الی واقع اولمشدر درک فتحه‌لریله
درکه‌نک جمعیدر قعرک اقصاسنه دیرلر بعضیلری اسم جنسدر نزولهم
کلمه‌سنه مطابقت ایچون جمع دینلمشدر دیمشلر وعلی درک اوزرینه عطف اولنور
علی درج صح
درج فتحه‌لریله درجه‌نک جمعیدر مرتبهٔ مرتفعه‌یه دیرلر بو سببدن
صوفیه حضراتی اهل نارک منازلنه درکات واصحاب جنتک مراتبنه
درجات اطلاق ایلدیلر معنای بیت مخلوقاتک نزوللری وطلوعلری
بعضیسنک درکات نار اوزره ویاخود ناره بعضیسنک درجات جنان
اوزره ویاخود درجات جنانه دردر انما کار الهی کیمنی رفع وکیمنی خفض
ایتمکدر زیرا مخلوقاتک بعضیسی الرافع اسمنک مظهری وبعضیسی
الخافض اسمنک مظهری واقع اولمشدر درک ناره نزول ایده‌نلرک برسی
رئیس المنافقین عبدالله بن ابی بن سلول کبی که رسول اکرم ونبی محترم
صلی الله تعالی علیه وسلم برکون مسجد شریفده اصحاب کزین رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین ایله اوتورورلر ایکن برهده یعنی قعر زمینه بر جسم ثقیلک
وقوعی صوتنی استماع ایلدیلر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اتدرون
ما هذا بیوردقلرنده اصحاب کرام الله ورسوله اعلم دیدیلر رسول اکرم
دخی هذا صوت حجر کان علی شفیر جهنم فسقط فیها منذ سبعین سنة
یهوی والان وصل الی قعرها بیوردی مکر ولدمده قاسی القلب ولات

اولان خبيث مسقورك عمرى يتمشنه بالغ وواصل اولوب قعرنار ناژل اولمشيدى معلوم بيوريلاوكه بو اشارتى بنوبيه نه عجبيدركه مسقوردن حجر ايله تبيين بيورب ثم قست قلوبكم من بعد ذلك فهى كالحجارة او اشد قسوة نص كريمى مضمونجه قلبينك قسوتنه اشارت بيوردى فسقط فيها منذ سبعين سنة قول شريفيله عمرينك يتمشه بالغ اولديغنه وطوغديغى كوندن يتمشنه وارنجه ناره تدركيسنى موجب اولان نفاقده ترقى ايتديكنه اولديغنه اشارت بيوردى وايشيدلمك شانندن اولميان امر معنويكه قعرناره سقوطى استماعدرانى ايشيدوب خبر ويردى والآن وصل الى قعرها قول شريفيله ان المنافقين فى الدرك الاسفل من النار نص كريمى اوزره هنوز دركاته يعنى قعرناره وصولنه اشارت بيوردیلر صلى الله تعالى عليه وسلم كذا ذكره استادنا العلامة الشيخ ابراهيم الحلبى متع الله تعالى بظله فى شرح منظومته فى السير بوبيتده صنايع بديعيه دن نزول و طلوع ودركات ودرج ميانلرنده طباق واقع اولمشدر دركات ايله درج لفظلرى جناس لاحق وارددر نزول دركه ناظر وطلوع درجه ناظر اولوب لف ونشر واردر

وَمَعَايِشُهُمْ وَعَوَاقِبُهُمْ
لَيْسَتْ فِي الْمَشْيِ عَلَى عِوَجِ

ومعايشهم ده واو عاطفه در ومعايشهم مبتدادر معايش معيشت كلمه سنك جمعيدركه جك نسنه يه ديرلر طعام وشراب و لباس وبونلرك امثالى كبى ومعايش همزه ايله قراءتى ولنمق شاذدر وبعضيلر همزه ايله

قرائتى

قرائتى لحن دردنيرا بونك ياسى نفس كلمه دندر صحائف وعائشه كبى دكلدر ديمش وعواقبهم معايشهم اوزرينه معطوفدر وضميرلرى خلقه راجعدر عواقب عاقبه كلمه سنك جمعيدر آخر كار معناسنه عاقبه آخر ديرلر هر شيئك صوكنه سعادت وشقاوت كبى ليست تجوزا افعال ناقصه دن فعلدر تحقيقه كوره اداة سلبدر فى المشى ده تعريف مضاف اليه دن عوضدر تقديرى فى مشيها درمشى مصدردر يورومك ديمكدر على عوج محذوفه اولان متعلقيله ليست فعلنك خبريدر وبو جمله محلا مرفوع مبتدانك خبريدر بعده مبتدا مع خبره بيت سابقده اولان زهدهم قولنه عطف اولنور عوج كسر عين مهمله ايله اكريلك انحراف معناسنه وبورادن مراد استقامتك ضديدر خفى اولميه كه ناظم قدس سره معايش وعواقبى استعاره مكنيه طريقيله اوزره انسانه تشبيه ايدوب مشبه بهك لازمى مشيى مشبهه بر سبيل استعاره تخييليه اثبات ايلدى بينلرنده وجه شبه وجامع بودركه انسان على وجه الاستقامة والسلامة يورود يكى كبى معايش وعواقب دخى شيئا فشيئا وقت بوقت من غير عوج كويا يورركلور معناى بيت مخلوقاتك دنياده معيشتلرى يعنى مطعم وملبسلرى وبونلرك امثالى حاللرى وآخرتده آخر وعاقبت كارلرى يعنى سعادت وشقاوتلرى اولان احوال واوصافى كندولرى مشيده وصفنده عوج وانحراف اوزره دكلدر بلكه استقامت اوزره دركه بونلر مقدرات الهيه اولمغين اوقات وساعاتنده كندولرى توجه ووصول بولور ناظم حضرتلرينك بو بيتدن وبيت سابقدن مرادى عبدك خوف ورجا ميانننده اولمق

مقتضاء الهيه يه تسليم و رضا و توكل طلبنده اولمسنه تنبيه در

حكم نسجت بيد حكمة
ثم انتسجت بالمنتسج

حكم مبتداى محذوفك خبريدر و تنوين تنوين تعظيمدر تقديرى هي حكم عظيمة
ديمكدر و مبتداى محذوف اولان هي كلمه سى سعد و نحس و نزول و طلوع
و معايش و عواقب مذكوراته راجعدر و حكم كسر حاء مهمله و فتح كاف ايله حكمه
كلمه سنك جمعيدر و حكمة علم و قرآن و عدل و نبوت و حقه موافق اولان
كلام و حكم معنالرينه كلدوكى قاموسده مسطوردر و حكمة الحكمة عن
كذا دن مأخوذدر انى شوندن منع ايتدى ديمكدر زيرا حكمت صاحبنى
نقايصدن منع ايدر بيضاوى حضرتلرى حكمتى عرف حكماده استكمال
النفس الانسانية باقتباس النظريات وكسب الملكة التامة والمداومة
على الافعال الفاضلة بقدر الطاقة البشرية در ديمش بيضاوينك ذكر
ايتدوكى تعريف حكم الهيه شامل اولمديغيچون سيد شريف قدس سره
ديمشكه حكمت اشيايه كما هي علمدر و اول علم ايله كما ينبغى عملدر بودر
حكمدن مراد مقدرات الهيه در نسجت ضم نون ايله فعل ماضى مجهولدر محلاً
مرفوع حكمك صفتيدر نسج طوقومقدر نسج الثوب دينلور قچان
ثوبى طوقوسه و يا خود اورسه بيد نسجت كلمه سنه متعلقدر يد قدرت
و تصرف معناسنه در بو معناسنه ايتدى ايدى حكمت فتحه لر ايله فعل ماضيدر
قضت معناسنه و محلاً مجرور يدك صفتيدر و يا خود محلاً مرفوع حكمك

صفتيدر

صفتيدر و تقدير اخى نسجت ايچون اولوب نسجت دن انتساجك رتبه سنك تأخرى
افاده ايدر تعلقك علتدن تأخرى كبى انتسجت تحتنده اولان ضميرى
حكمه راجعدر نسج مذكورك انفعالندن ماضى مطاوعدر بالمنتسج ده با
انتسجت كلمه سنه متعلقدر منتسج اسم فاعلدر مؤتلف معناسنه
منتسج دن مراد الله تعالينك خالقيتيدر كه قضا و قدر تار و پودى ايله
هر برى منتسج و مؤتلف اولمشلردر خفى اولميه كه ناظم قدس سره استعاره
مكنيه طريقيله اوزره مخلوقاتك حكم الهيه ايله من جهة الارتفاع و الانخفاض
اختلاطى و ايتلافى طريقى و اندن منفعل و متأثر اولمالرى نسيج اولنات
خيوطه تشبيه ايدوب بر سبيل استعاره تخييليه مشبه بهك ملائمى
اولان نسيجى مشبهه اولان حكمه اثبات ايلدى و مشبه به اولان نسيج خيوطك
ملائمى اولان يد لفظى ترشيح اولور معناى بيت اول سعد و نحس و نزول
و طلوع و معايش و عواقب و استقامت و عوج مذكورات حكم عظيمه
و مقدرات فخيمه در كه اشياء مذكوره نك جميعيسى اوزرينه متصرفه
اولان يد قدرتيله نسج اولندى و تقدير و ترتيب قيلندى صكره منتسج
و مؤتلف اولان مخلوقات ايله اول مقدرات منتسج و مؤتلف اولدى
يعنى سموات و ارضينى و ما بينلرنده اولان مخلوقاتى ازلده تقدير ايلديكى
حكم عظيمه و مقدرات جسيمه سى اوزره بى كم و بيش ايجاد ايدوب اول
مقدرات ازليه بو مخلوقات ايله منتسج و ممتزج اولدى بونلر دخى تار و پودك
ايتلاف و انتساجى كبى مقدرات ازليه مقتضياتيله بر رتبه ممتزج و منتسج

اولدیلرکه ازلده ید قدرتک نسج ایلدیکی حکمدن بیرون اولوب اصلا و قطعا
کار باخره قادر اولمدیلر و ازلده منتسج اولدقلری ترتیبدن خروج ایتمدیلر
بو بیتده صنایع بدیعیه دن حکم ایله حکمت آراسنده جناس محرف واردر
نسجت ایله انتسجت میاننده ایتلاف واردر و نسجت ایله منتسج بیننده ازدواج واردر

فاذا اقتصدت ثم انعرجت
فبمقتصد و بمنعرج

فاذاده فا عاطفه در اذا ظرف زمان مستقبلدر اقتصدت باب افتعالدن
ماضئ مؤنث در ایکی امرک آراسنده توسط ایلمکه اقتصاد دیرلر ثم انعراجک
اقتصاددن رتبه سی دون اولوب انعراجک کثرت و فضیلتی انبا ایدر حرف
عطف در انعرجت انفعال بابندن صیغهٔ ماضیه در انعراج استقامتک
ضدیدر اکریلک انحراف معناسنه در و بو اقتصدت و انعرجت کلمه لرینده
ضمیر مستتر بیت سابقده اولان حکمه راجعدر فبمقتصد ده فا اذانک
جوابیدر بانک معناسی مصاحبت یاخود مع معناسنه اولوب مقدر کائن کلمه سنه
متعلقدر باقرینه سیله بو کائن کلمه سی مبتدای محذوفک خبریدر
تقدیری فاقتصادها کائن مع مقتصد دیمک اولور و مقتصد باب
افتعالدن اسم فاعلدر و بمنعرج فبمقتصد اوزرینه معطوفدر یعنی فبمقتصده
مقول اولان کلام بونده ده مقولدر معنای بیت شول زمانده که اول
حکم عظیمهٔ ربانیه و مقدرات فخیمهٔ الهیه اقتصاد و اعتدال ایلدی
شکره منعرج و منحرف اولدی پس اول حکم عظیمهٔ الهیه نک اقتصاد و انعراجی

مقتضد

مقتضد و منعرج اولان مخلوق ایله بیله اولمشدر یعنی مقتصد و منعرج
اولنلر حکم ازلیه یه سر مو مخالفت ایتمیوب خیر و شرک جمله سنی قضا و قدره
اولدیغنه ایمان کتوردیلر بو بیتده صنایع بدیعیه دن لف و نشر مرتب واردر که
اقتصدت کلمه سی مقتصد انعرجت کلمه سی منعرج کلمه سنه ناظردر و اقتصاد و انعراج میاننده طباق واردر

شهدت بعجائبها حجج
قامت بالامر علی الحجج

شهدت باب رابعدن صیغهٔ ماضیه در شهادت لغتنده حاضر و واقع
اولان خبره دیرلر بعجائبهانک لامی شهدت کلمه سنه متعلقدر و ضمیری
حکم سابقه یه راجعدر عجائب عجیبه نک جمعیدر که ناظره تعجب ویرن
شیئه دیرلر حجج لفظا مرفوع شهدت کلمه سنک فاعلیدر حجج ضم حاء مهمله
و فتح جیم ایله حجه نک جمعیدر برهان و دلیل معناسنه در ناظم حضرتلری استعاره
مکنیه طریقیله حججی شهوده تشبیه ایدوب مشبه بهک ملائمی اولان
شهادتی بر سبیل استعارهٔ تخییلیه مشبهه اثبات ایلدی یاخود حججک وضوح
دلالتی زیاده اولدیغندن شاهده تشبیه ایدوب بعده بر سبیل استعارهٔ
تبعیه شاهددن شهدت کلمه سنی مشتق قلدی قامت غلبه ایتدی
دیمکدر و نسخه لرک بعضیسنده فاقت واقع اولمشدر تفوق ایلدی
دیمکدر و تحتنده اولان ضمیر حججه عائددر بالامر قامت کلمه سنه متعلق
اولوب مفعولی اولور و الف لام مضاف الیهدن عوضدر تقدیری بامر الحق
دیمکدر امرک اوچ معناسی واردر بری شان و وصف و حال معناسنه در

تمنیك مقابلی امر قولیه روبری ایجادی و ازلیدن اعم اولان كن امریدر
علی الحج ده علی اقامت كلمه سنه متعلقدر و بو راده مضاف محذوف
اولوب تقدیری علی اهل الحجج دیمك اولور و اهل حججدن مراد معتزله در
وجه تسمیه بودر كه الله تعالی قبایحی تقدیر ایلدی عبد تقدیر و ایجاد
ایلدی دیو حجج و ادله سرد ایتدكلرینه بناءً اهل حجج و اهل كلام دیدیلر
یاخود حجج كسر حا ایله اولوب حجه نك جمعی اولور ملل و مله كبی و حجه كسر
حا ایله شهور قمریه دن بر شهر معظمك اسمیدر و بو راده مراد ذكر الجزء و اراده
الكل طریقیله وزره سنه كامله در و بو معنایه كوره دخی بو راده مضاف
محذوف اولوب تقدیری علی اهل السنین دیمك اولور و اهل سنیندن
مراد حكما و منجمیندر كه بونلر اكثر افعال و احوالی شهور و اعوام مدت
و دخی آشدتی و نحس و سعدی نجوم افلاكیه نك تأثیرندن بیلوب
اعتقاد ایدرلر بونلرك مباحثی و اهل سنت طرفندن ردی طلب اولنورسه
كتب كلامیه یه مراجعت اولنه معنای بیت اولدر حكم عظیمه و مقدرات
جسیمه مذكوره نك عجائبنه حجج و ادله عقلیه و نقلیه شهادت ایلدی
اویله حجج كه امر حق ایله اهل اعتزالك حجج و ادله سی اوزرینه غالب اولدی
یاخود اهل سنین اولان حكما و منجمینه غالبه اولدی دیمكدر بو بیتده
ایكی حجج آراسنده رد العجز علی الصدر واردر و ایكیسی ضم ایله اوقوندقده
كوره جناس تام و كسر ایله اوقوندیغنه كوره جناس محرف واردر و شهادت
و حجج و اقامت و امر بیاننده مراعات النظیر واردر

ودخی

قد رضی بقضاء الله حجی
فعلی قد كفرته عجبي

و رضی ده اولان واو عاطفه در و رضی تقدیراً مرفوع مبتدادر و رضی
باب رابعدن مصدردر خشنود اولمق دیمكدر بقضاء الله ده اولان
باء رضی كلمه سنه متعلقدر و قضاء اسم جلاله مضافدر قضا لغتده تقدیر
و حكم معناسنه در قاموسده مد و قصر ایله كلمشدر لكن بو راده مد ایله
مقروءدر امام سیوطی قدس الله روحه اتمام الدرایه ده بیورر كه قضا و قدر
ازلده مقدر اولان نسنه عبددن واقع اولمقدر دیرلر شرح مواقفده قضا
لا یزالده علی ما هی علیه اشیایه متعلقه اولان اراده ازلیه یه دیرلر و قدر
اول اشیانك ذوات و افعالنده قدر مخصوص و تقدیر معین اوزره ایجاد
ایتمكه دیرلر دیمش بو تعریفلر اشاعره یه كوره در اما ماتریدیه قتنده قضا
الله تعالی دن حكم در و قدر تقدیر و تفصیل معناسنه در كذا فی التلویح
و معتزله قضا و قدری عبادك افعال اختیاریه لرنده یوقدر دیو انكار
ایلدیلر و اسم جلالك معناسی كتب مشروحه نك اوائلندن طلب اولنه
حجی تقدیراً مرفوع مبتدانك خبریدر حجی كسر حا مهمله ایله عقل معناسنه
بو معنایه كوره رضا عقلك عینی اولور نتیجه عدل كبی اما فتح حا ایله لایق
و حلیق معناسنه در بوكا كوره حذف مضاف كوزه دیلوب تقدیری
ثمره حجی یاخود مقتضی حجی دیمك اولور فعلی قد كفرته ده فا زائده در علی
مؤخر عجب كلمه سنه متعلقدر و جار و مجرور محلا منصوب عجب فعلنك مفعولیدر

مركوزتدر اولان ضمیر رضی کلمه سنه عائددر مرکوزه مرکز معناسنه
دائره نك وسطنه دیرلر که مرکز الدائره وقطب الدائره دخی دیرلر فجج ده
فا شرط محذوفك جوابیدر عج ضم عین مهمله ایله بابا وقدن امردر
عاج یعوج دن مأخوذدر عجت البعیر دینلور ده نك باشنی زمام ایله
بریانه میل ایتدردم دیمکدر خفی دکلدر که ناظم قدس سره حضرتلری
بر سبیل استعاره تمثیلیه رضانی دائره یه تشبیه ایدوب ورضانك مرتبه
عالیه سنی دائره نك مرکزینه تشبیه ایلیوب علی طریق الترشیح عج اطرافدن
میل ایتمك معناسنه اولان عوجی اثبات ایلدی معناسی بیت الله تعالی نك
قضاسنه هر عبد مؤمنه کوره رضا ثمره ومقتضای عقلدر یاخود مبالغة
عین عقلدر یاخود الله تعالی نك قضاسنه رضا هر عبد مؤمنه واجب
وسزادر که هر جهاتدن مرتبهٔ عالیه سی اولان رضا دائره سنك قطب و
مرکزینه وزنه کندوکی دوندروب رضایه متوجه اولوب بعید اولمه که
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم من سعادة ابن آدم استخارة الله
ورضاه بما قضی الله ومن شقاوته ترك استخارة الله وسخطه بما قضی الله
حدیث شریفنك شفاوکنه مظهر اولمه سین بو حدیث شریفی امام سیوطی
قدس سره اتمام الدرایه سنده امام ترمذی حضرتلرندن مروی اولارق تسطیر
بیوردیلر بو بیتده محسنات بدیعیه دن رضا وقضا بیننده مراعات النظیر واردر

واذا انفتحت ابواب هدی
فاعجل لخزائنها ولج

واذا

واذا ده واو ابتدائیه در اذا نك معناسی سبق ایتدی انفتحت فتح
فعلنك مطاوعیدر انجلدی دیمکدر ابواب انفتحت کلمه سنك
فاعلیدر ابواب بابك جمعیدر رتبه مدخل معناسنه هدی ابوابك
مضاف الیهیدر وبو جمله جمله شرطیه در هدی تقی وزننده مصدردر
دلالت معناسنه هدایتك تفصیلنی طلب ایدن بیضاوی وفخر رازی
نك فاتحه شریفه تفسیرلرینه مراجعت ایده فاعجل شرطك جوابیدر
اعجل باب رابعدن اولوب عجله کلمه سندن مأخوذ امردر شتاب
وسرعت ایله دیمکدر لخزائنها ده اولان لام متوجها یاخود قاصدا کبی
کلمه لره متعلقدر خزائن فتح خاء معجمه ایله خزینه نك جمعیدر خزینه
اموال واشیائی حفظ ایدن محله دیرلر بعض نسخه ده لخزانتها واقع
اولمشدر خزانه کسر خاء معجمه ایله بو دخی خزینه نك جمعیدر کمال پاشازاده
قصعه وخزانه نك اولرینك حرکه سندن سؤال اولندقده تظرف
بیوروب لا تكسر القصعة ولا تفتح الخزانة دیو جواب بیورمشلردر
ولج اعجل وزنینه عطف اولنور ولج کسر لام ایله ولج یلج دن امردر
داخل اول دیمکدر ناظم قدس سره حضرتلری هدی دن بر سبیل
استعاره مکنیه محل هدایات الهیه ومظاهر عنایات صمدانیه اولان
قلوب اهل الله مراد ایدوب وبو مشبه به اولان قلوبی دخی مشبه
قلوب بیوته تشبیه ایلدی وبیوت وقلوبك لازمی اولان ابوابی
بر سبیل استعاره تخییلیه مشبه اولان هدی یه اثبات ایلدی وابوابدن

طالب خدانك درِ هدايته مانع اولان موانع نفسانيه وحجابِ
جسمانيه‌يى مراد ايدوب وبو موانعك برطرف اولوب وانفتاح
وانكشافندن انفتحت ايله تعبير ايلدى واِنجلت ايله جد وسعى ايتمكى
مراد ايلدى داخل اول ديو امرندن مرادى اول هدانك مقاماتى
باطننه دخولدر معناى بيت شول زمانده كه سكا ابوابِ هدايت
مفتوح اوله اول قپولرك خزينه لرينه متوجه وقاصد اولديغك
حالده سعى ايله وخزينه لرينه داخل اول ديمكدر يعنى شول زمانده
كه هدايت الهيه وعنايت سبحانيه‌يه مظاهر اولان قلوب اهل الله‌ه
سد اولان ابوابِ موانع نفسانيه وحجابات جسمانيه مفتوح اوله
اول هدايت الهيه وعنايت صمدانيه مظاهرى اولان خزائن قلوبه متوجه
اولديغك حالده جد وسعى ايدوب داخل اول ديمكدر بو بيتده انفتاح
وابواب خزائن ودخول اراسنده مراعات النظير واردر

فاذا حاولتَ نهايتها
فاحذر اذ ذاك من العرج

واذاده واو عاطفه در بعض نسخه ده واو يرينه فا واقع اولمشدر
اذا شرطيه در حاولت محاوله‌دن مأخوذ تاء خطاب ايله فعل خطابدر
محاوله برشيئى حيله ايله طلب ايتمكه ديرلر نهايتها لفظا منصوب
حاولت نك مفعوليدر وضميرى هدى كلمه سنه راجعدر نهايت
شيئك غايتنه ديرلر فاحذرده فا شرطك جوابيدر حذردن مأخوذ

امردر

امردر احتراز ايت ديمكدر يعنى حذر ايت ديرلر اذ زمانِ ماضيه
موضوع ظرفدر ذاك اسم اشارتدر من العرج ده من احذر كلمه سنه
متعلقدر عرج فتحه لر ايله استقامتك ضديدر كستاخى و بى ادبيدن
مستعاردر معناى بيت دخى قچان سن اول هدانك نهايت وغايتنى
طلب ايده سن پس سن اول زمانده كستاخلقدن وعدم مزلقه قدم
اولان استقامتدن احتراز ايله حتى اول هدانك نهايت مراتبى
اولان فنا فى الفنادن صكره بقا بالبقايه وارب جمال حقيقى
مشاهده سنه رسيده اوله سن خفى اوليه كه هدانك نهايتندن
مراد اخص خواص اولان اهل الله‌ك رتبه سيدركه فنا فى الفنادن صكره
بقا بالبقادر بوكا مرتبة المقربين ديرلر اما هدايتك بدايتى عوام ناسه مخصوصدر

لتكون من السُّبّاق اذا
ما جئت الى تلك الفرج

لتكون ده اولان لام بيت سابقده اولان احذر امرينه متعلق اولوب
بيت سابقه تعليل واقع اولمشدر تكون افعال ناقصه دن فعل مخاطبدر
من السباق ده اولان من تكون فعلنه متعلقدر سباق ضم سين مهمله
وباء موحده نك تشديدى ايله سابق كلمه سنك جمعيدر سبق ايديجى
ديمكدر اذا ماده اذا ظرفدر ما زائده در جئت اتيت معناسنه فعل
مخاطبدر الى جئت كلمه سنه متعلقدر تلك مؤنثه موضوع اسم اشارتدر
بونده مشار اليها فرج در فرج ضم فا وفتح را ايله مكانِ واسع معناسنه

اولان فرجه‌نك جمعيدر ومعناى بيت چون سن اول هنالك نهايتنى
طلب ايده‌سين پس سن اول زمانده كنتا خلقه‌دن وعدم استقامتدن
احتراز ايله تاكه السابقون السابقون اولئك المقربون آيت جليله‌سى
مصداقنجه سابقين زمره‌سندن اولاسين شول حينده كه سن امكنه
فسيحا ومراتب عليايه كله‌سين يعنى سير وتماشا ايده‌سين معلوم
بيوريلاكه فرج‌دن مراد صوفيه حضراتنك جنة الاعمال ديدكلرى
الان اخرتده موجوده اولان جنت آجله‌در ياخود جنة المعرفه ديدكلرى
جنت عاجله اولوب معناى بيت شول حينده كه سن جنة الاعمال
اولان جنت آجله ياخود جنة المعرفه اولان جنت عاجله جانبنه كله‌سين
سابقين زمره‌سندن اولورسين ديمك اولور وسباقدن مراد ومنهم
سابق بالخيرات آيت جليله‌سى مصداقنجه خيرات وطاعاته سعى وسبق
ايدنلر علم ومعرفت طريقنه كيدنلر اولوب معناى بيت خيرات وطاعاته
سعى وسبق ايديجى وعلم ومعرفت يولنه كيديجيلردن اولاسين شول حينده
كه سن امكنه فسيحا ومراتب عليانى قاصدا اولديغك حالده كلورسين
ديمك اولور بو معنا الى كلمه‌سى مقدر قاصدا كلمه‌سنه تعلقى ايتديكنه
كوره‌در بو بيتده تدوير واردر

	فهنالك العيش وبهجته فليبتهج والمنتهج	

فهنالكده فا تعقيبيه‌در هنالك بيت سابقده اولان فرجه اشارتدر

هنالك

هنالك مقدم خبردر وتقديمى تخصيص وحصر ايچوندر وهنالكنك
تفصيلى كتب نحويه‌دن طلب اولنه العيش مؤخر مبتدادر عيش فتح
عين مهمله ايله حيات معناسنه‌در وبهجته العيش اوزرينه عطف اولنور
وضمير متصل عيشه راجعدر بهجه حسن كبى كوزللك ديمكدر فليبتهج‌ده
اولان فا فصيحه‌در ولامى مقدردر حاصل كلمه‌سنه متعلقدر وحاصل
مبتدادر وجار مع المجرور خبريدر مبتهج اسم فاعلدر سرور وده اولنيجى
ديمكدر مأخذى سرور معناسنه اولان ابتهاجدر والمنتهج فليبتهج اوزرينه
عطف اولنور بو ايكيسنده اولان تنوينلر تنوين تعظيم اولمق انسبدر
ومنتهج اسم فاعلدر سلوك ايديجى ديمكدر مأخذى نهج الطريقدر
قچان سلوك ايتسه ونهج ومنهاج طريق واضحه ديرلر بو راده مبتهج‌دن
مراد راه حقه سلوك ايدن ابرار واخياردر ومنتهج‌دن مراد مرتبه قرب
تبه رسيده اولان ارباب علوم واسراردر معناى بيت دن عقب
اول جنان آجله‌ده ياخود جنان عاجله‌ده اولان حيات ابدى واول
حيات ابدى‌نك بهجت وحسنى ولان مشاهده جمال حقيقى واردر ليش
بونلر راه حقه سلوك ايدن ابرار واخيار ومرتبه قرب تبه رسيده
اولان ارباب علوم واسراره خاصدر بو بيتده مبتهج ومنتهج
ميانينده جناس محرف وتصحيف واردر

	فبهج الاعمال اذا ركدت فاذا ما هجت اذا تهج	

فهج شرط محذوفك جوابيدر تقديری اذا كان فى الجنان الحياة الابدية
فتبتهج وتبتهج جزاء بما كانوا يعملون فهج الاعمال ديمك اولور هج كسر
ها وسكون جيم ايله هاج يهيج هيجا وهياجا وهيجانا دن مأخوذ امردر
تحريك ايله ديمكدر هاج فلان الشئ دينلور چونكه شيئی تحريك ايلسه
وهاج الغبار دينلور توز قالقسه پس هاج لازم ومتعدی استعمال
اولنور اما بو راده متعدی استعمال اولنمشدر والاعمال لفظا منصوب
هج فعلنك مفعوليدر ركدت وركد يا بدندر مصدریدر كوددرسكون
ديرلر وساكن اولان صويه ماء راكد ديرلر وبو راده ركدت انقطعت
معناسنه استعمال اولنمشدر هجت هيج دن فعل مخاطبدر اذاً تنوين
ايله حين اذا كان كذلك معناسنی ويروب تنوين مضاف اليه دن
عوض طوتيلور تبهج تاء مثناة فوقيه نك فتحی وجيمك كسری ايله هيجاندن
مأخوذ فعلدر تحتنده مستتر فاعلی اعماله عائددر واذا ما هجت شرطنك
جزاسی واقع اولمشدر معنای بيت وقتا كه امكنه فسيحه ومراتب علياده
يعنی جنان عاجله وعاجلده اولان حيات ابدی واول حيات ابدينك بهجت
حسنی اولان مشاهده جمال حقيقی يا حقه سلوك ايدنلر اخيار ومقرب
تبه واصل اولان اصحاب اسراره حاصل اولديسه ای طالب هدايت
قانی راغب عنايت اعمال وطاعاتی تحريك ايله شول حينده كه اول
اعمال منقطعه وساكن اوله وهر نه زمانده كه سن مانند ماء راكد اعمال
راكده كبی تحريك ايده سن اول اعمال سنك جد وسعيكدن ديريلوب

تحرك

تحرك اولور خوش اوليه كه اعمال بر سبيل استعاره مكنيه تهييج تخييل
ايله توز قوپاران فرسه تشبيه اولنوب معنای بيت ديمك اولوركه
ای طالب الهی وقانی راغب اسرار نامتناهی سن اول راه حقه سلوك
ايدن اخيار ومقرب حضرته واصل اولان اصحاب اسرار كبی انلر اسب
گرد انگيز اولان اعماله سوار اولوب ركود ايتدكی حينده مضمار سلوكده
تحريك ايله قچان ركود ايتدكی حينده تحريك ايلسك سنك سعی همتنك
ايله متحرك اولور حاصلی متحرك اولدقده شرف مراتب عليا ومقاصد
قصوايه واصل ايدر ديمك اولور بو بيتده صنايع بديعيه دن هج
وهجت وتبهج ميانده جناس اشتقاق واردر

وَمَعاصِي اللهِ سَماجَتُها
تَزدانُ لِذي الخُلُقِ السَمِجِ

ومعاصی الله ده اولان فاء ابتدائيه در ومعاصی تقديرا مرفوع مبتدادر
واسم جلاله مضاف اليهدر معاصی معصيه نك جمعيدر طاعتك ضديدر
سماجتها لفظا مرفوع مبتدای ثانيدر وضميری معاصيه عائددر سماجت
قباحت معناسنه در تزدان مبتدای ثانينك خبريدر مبتدای ثانی
مع خبره مبتدای اولك خبريدر ياخود تزدان مبتدای اولك
خبری اولوب سماجتها معاصيدن بدل [illegible] اوله تزدان باب افتعالدن
فعل مضارع مؤنثدر اصلنده تفتعل وزننده تزتين ايدی يانك
ما قبلی مفتوح اولديغندن الفه قلب اولندی وتاء افتعالك ما قبلی زاء

اولمشه ذالده قلب وباده الفه قلبا ولمنوب تزدادن اولوروبوراده

معناسی تمزین دیمك اولور وبونك تحتنده مستترفاعلی سماجته راجعدر

لذی ده لام حرف جر وذی صاحب معناسنه در الخلق لذینك

مضاف الیهیدر خلق ضم خاء معجمه وضم لام ایله طبیعت وسجیه

معناسنه در بعض نسخه ده لذی الخلق واقعدر ولمشدد لذی ذال مهمله

ایله ثری وزنده وزره عنده معناسنه در خلق فتح خاء معجمه وسکون

لام ایله مصدر مبنی للمفعول در مخلوق معناسنه سمج فتح سین وکسر

میم ایله صفت مشبهه در قبیح معناسنه معنای بیت دخی الله تعالی یه

معصیتلر واول معصیتلرك قباحتی قبیح وبدخوی صاحبنه زینت

ویرمكله خود خلقك قبیحی قتنده متزین ومستحسن اولور حاصلی ان

العبد کلما اذنب ذنبا حصل فی قلبه نکتة سوداء فاذا تاب واستغفر

صقل قلبه وان عاد زادت حتی یسود قلبه حدیث شریفی مصداقنجه برکمسه

برمعصیتی اشلسه وتوبه واستغفار بجا کتورمامسه انك قلبنده بر

نکتهٔ سودا پیدا وهویدا اولوب قلبنی احاطه ایدرپس قلبك سیاه

اولدیغنه دلیل وعلامت اولدرکه انك صاحبنه عصیان زینتلو ومستحسن کلور

	وَلِطَاعَتِهِ وَصَبَاحَتِهَا أَنْوَارُ صَبَاحٍ مُنْبَلِجُ	

ولطاعته ده وا وعاطفه در لطاعته ظرف مستقر اولوب مقدم

خبردر وضمیری لفظة اللهه عائددر طاعت ضد المعصیه در اوامر

الهیه

اوامر الهیه یه انقیاد ونواهی سندن اجتناب دیرلر وصباحتها لطاعته

اوزرینه عطفا ولمشدر وضمیری طاعته راجعدر صباحت باب

کرمشدن یوزی کوزل اولمغه دیرلر صفت مشبهه سنده صبیح دیرلر

حسن الوجه معناسنه انوار صباح مؤخر مبتدادر صباح لفظنه مضاف

انوار نورك جمعیدر مقوله کیفدندرکندی ظاهر غیرینی مظهر اولان

شیئه دیرلر صباح ضد المسادر بوراده مراد فجردر منبلج صباحك

صفتیدر منبلج باب انفعالدن اسم فاعلدر ابلج الصبح دینلور صباح

اغردی دیمکدر معنای بیت اول جناب حقك طاعتنك واول طاعتك

حسن وبهجتنك منبلج اولان صباحك اوزی کبی انواری واردر یعنی

جناب حضرت حقه اولان عبادتك نورلری واول عبادتك حسن

معنوییی شعشعه پاش عالم اولان انوار صباح کبیدرکه انوار صباح ظلام

محسوسی محو وزائل ایتدیکی کبی انوار عبادت دخی ظلام معنوی نی

کیدرر حتی دیدیلرکه عالم دنیاده نور مؤمن مشاهده اولونیدی نور

صباحدن زیاده کورینوردی اما آخرتده مؤمنلرك نورلری عملری

مقداری یمین ویسارلرنده مشاهده اولنسه کرك در بوبیتده صباحت

ایله صباح میاننده شبه اشتقاق واردر وصباحت وصباح وابتلاج

اراسنده مراعات النظیر واردر

	مَنْ يَخْطُبُ حُورَ الْخُلْدِ بِهَا يَظْفَرْ بِالْحُورِ وَبِالْغُنُجِ	

من شرطیه در یخطب من ایله جزم اولنمشدر یخطبا وتلکی نابدن
صیغهٔ مضارعدر خطب الیه بنته دینلور اول کمسه که ویه فلاننك
قزینی زوجه لکه طلب ایتدی دیمکدر وبونك مأخذی خطب وخطبة
وخطیبی درحور الخلد لفظا منصوب یخطب فعلنك مفعولیدر الخلد
مضافدر حور ضم خا ایله مهمله اهل جنتك نسلیدر ومفردنده حورا دینلور
مضعفدنده فتح خا ایله حور دینلور وحور چشمك سیاهنه دیرلر نساء
جنته حور دینلدیکنه وجه بودر که چشم اهو کبی چشملری غایت سیاه اولوب
بیاضی غایت بیاضدر بعضیلری حسن وبهجتده بغایت بیاضی بیاض
اولوب وشعللی اولان چشمه دیرلر دیمش خلد ضم خا معجمه وسکون لام ایله
جنات عالیاتك برینك دیدرکندیده دائما ومستمرا قالندیغی ایچون خلد
دینلمشدر بعض نسخه ده خلد یرینه عین واقع اولمشدر عین عیناء نك جمعیدر
بیوك کوزلو دیمکدر بو نسخه یه کوره حورك عینه اضافتی موصوفك صفته
اضافتی قبیلندن اولوب بهاده با سببیه وضمیری طاعته عائددر یظفر
شرطك جوابیدر یظفر باب نابعدن مضارعدر علی وفاء ایله وبنفسه تعدیه
ایدر مأخذی فتحتین ایله ظفردر مطلوبه فائز اولمغه دیرلر بالحور ده با
نظفر فعلنه تعلق ایدر وحرف تعریف عهد ایچوندر تکراری عند اهل المعانی
تلذذ وتحفظ ایچوندر وبالفتح بالحور اوزرینه عطف اولنور وتعریفی مضاف
الیهدن عوضدر تقدیری وبفتح الحور دیمکدر غنج فتحتین ایله ناز وشیوه
ودلال معناسنه در معناء بیت شول کمسنه که اول عبادت سببیله جنان

یرذاندن

یرذاندن حور جنانی طلب ایلیه اول حور جنانه وانلرك ناز وشیوه سنه ظفر
یاب اولور بو بیتده محسنات بدیعیه دن حور ایله غنج اراسنده مراعات النظیر واردر

فكن المرضي لها بتقى
ترضاه غدا وتكون نجي

فکن ده اولان فاء شرط محذوفك جوابیدر کن کان یکون دن امردر
اسمی تحتنده منحی انت در المرضی خبر منصوبیدر بعضیلر محذوف اولان
الکفو نك صفتیدر الکفو المرضی دیمکدر دیمش مرضی اسم مفعولدر
مأخذی رضی یرضی در لهانك لامی مرضی کلمه سنه متعلقدر وضمیری
حوره عائددر وبو ها ضمیری ضرورت وزن ایچون من بدلی ایراد
اولنمشدر بتقی ده اولان با سببیه اولوب کن کلمه سنه متعلقدر
تقی ضم تا مثناة فوقیه ایله تقوی معناسنه در تقوی لغتده زیاده
حفظ ایتمکه دیرلر اما اصطلاح شرعده معاصیدن اجتناب ایتمکه دیرلر
تقی کلمه سنك اصلی وقیا اولوب واوی تایه قلب اولنمشدر ترضاه نك
ضمیری تقی لفظنه راجعدر جملهٔ ترضاه صفتیدر ترضاه رضادن
مأخوذ مضارع مخاطبدر غدا ترضاه نك ظرفیدر غد یارین دیمکدر
بوراده مراد نعوتقیامتدر اصلی غدو ایدی بلا عوض واوی حذف
اولنمشدر دم کبی که اصلی دمو ایدی وتکون ترضاه اوزرینه عطف
اولنمشدر یکون فعل مضارع مخاطبدر اسمی تحتنده مستتر انت در نجی
تکون نك محلا منصوب خبریدر نجی نجیل وزننده نجا نجو نجاة دن

مأخوذدر اصلی نجوا ایدی واو مطرفه یا یه قلب ویاده ادغام اولنوب
نجی اولدی ضرورت وزنه ایچون یانك حرکه سی حذف ولغه ربیعه
اوزره وقف حالنده منصوبی مرفوع صورتنده قیلندی زیرا تکونك
خبری قیلندیغنه کوره قاعدهٔ نحویه نجیاً ایدی بونك امثالی
اشعار بلغاده چوق واقع اولمشدر معنای بیت امر بویله اولدیسه
تقوی یعنی معاصیدن اجتناب سببیله سن اول حوره راضی اولدیغی
کفو و زوج اولاویله تقوی که اندن قیامت کوننده سن رضاداده
اولورسین وسن اول تقوی سببیله عذابدن نجات بولوجی اولورسین
حاصلی دنیاده مهر نوجه اقچه در لکن اخرتده مهر حوردن صلاح
وتقوی وعرفاندر بو بیتده صنایع بدیعه دن کنایه تکون وقرصحی
ایله ترضا میاننده جناس اشتقاق واردر

وَاتْلُ الْقُرْآنَ بِقَلْبٍ ذِي
حَزَنٍ وَبِصَوْتٍ فِيهِ شَجِي

واتل ده واو عاطفه در اتل تلا یتلو تلاوة دن مأخوذ امردر واو قوت
ایله دیمکدر القرآن امرك مفعولیدر قرآن لغتده متفرقی جمع وضم ایدوب
وعرف لغتده مجموعك اسمیدر وبعض قرائه قران دینلدوکی تسمیة الجزء
باسم الکل قبیلندن مجاز مرسلدر اما قران اصطلاح شرعده رسول
اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اوزرینه نازل اولان کلام
درکه مصاحفده مکتوب وکندیدن نقل متواتر ایله بلا شبهه منقولدر

وبونك تفصیلنی طلب ایدن کتب اصوله مراجعت ایلسون بقلب ده با
مصاحبت یا خود استعانت معناسنه اولوب اتل امرینه متعلقدر
قلب اصطلاحده لطیفهٔ ربانیه درکه بوکا صدرك طرف یسارنده مودع
اولان صنوبری الشکل قلب جسمانینك تعلقی واردر وبو لطیفهٔ ربانیه
صوفیه حضراتی حقیقة الانسان دیرلر وحکما نفس ناطقه دیرلر
وروح بو لطیفهٔ ربانیه نك باطنیدر ونفس حیوانیه مرکبیدر وعلم ودرك
وعلم ومخاطب ومطالب ومعاتب اولان دخی اول لطیفهٔ ربانیه در
وقلب عقل معناسنه ده کلور نتکم ان فی ذلك لذکری لمن کان له قلب ایت جلیله سنده اولدیغی
کبی وبعضیلر قلب روح کبی حقیقتی معلوم دکلدر دیمشدر ذی صاحب معناسنه
در حزن فتحه لر ایله باب رابعدن سرورك ضدیدر هم وغم معناسنه
ورقت قلب وانکسار معناسنه ده کلور بعض نسخده حرق واقع
اولمشدر حرق ضم وفتح ایله حرقه نك جمعیدر حرارت معناسنه
وبصوت بقلب اوزرینه معطوفدر صوت آواز معناسنه در فیه شجی
جمله سی صوتك صفتیدر فیه مؤخر شجی یه متعلقدر وضمیری صوته
عائددر شجی فتح شین وکسر جیم وفتح یا ایله اصلی علم بابندن حزن
معناسنه فعل ماضی در بوراده ضرورت وزن ایچون یانك فتحه سی
حذف ایدوب کسرهٔ شدیده ایله قرائت اولنمالیدر بعضیلر فعیل وزنی
اوزره غنی کبی مشدد اولوب ضرورت وزن ایچون تخفیف اولندی
حزین معناسنه در دیمش بعضیلری اصلی فرح وزنی اولوب قاعدهٔ تصرف بقیه

انجاسندن صکره شیخ قالوب بغده ناظم حضرتلری رؤیاده وقف
ایلدی دیمش معناسی بیناتی خطاب یزدانی وای راغب عرفان سز
قرآن جلیل الشانی وعظیم البرهانی حزن و رقت و انکسار صاحبی اولان
قلب ایله یاخود حرقت صاحبی اولان قلب ایله قراءت و تلاوت ایله دخی
بر صوت ایله قراءت و تلاوت ایله که اول صوتده حزن اوله دی یاخود
حزن ویریجی دیو بیتده تلاوت و قرآن و صوت و حزن میاننده مراعات النظیر واردر

	وصلاة اللیل مسافتها فاذهب فیها بالفهم وجد	

وصلاة اللیلده واو عاطفه در صلاة مبتدا در اللیل یه مضافدر
صلاة لغتده دعا معناسنه در و عرف شرعده دعا ملاحظه سیله افعال
مخصوصه و ارکان معلومه یه دیرلر بعض نسخه ده صلاة یرینه قیام
دوشمشدر مسافتها مبتدا نک خبریدر و ضمیری اتل امرندن مستفاد
اولان تلاوته عائددر اعدلوا هو اقرب للتقوی آیت جلیله سنده هو
ضمیری اعدلوادن مستفاد اولان عدله عائد اولدیغی کبی مسافه بعد
معناسنه در اما بو راده منازل و مراحل معناسنه استعمال اولنمشدر
فاذهبده فا فصیحه در اذهب باب ثالثدن امردر کیت دیمکدر فاعلی
تحتنده مستتر انتدر فیهاده فی اذهب امرینه متعلقدر و ضمیری
لیله عائددر بعضیلر تلاوته عائددر دیمش بالفهمده با مصاحبت
معناسنه در بو دخی اذهب امرینه متعلقدر فهم بلمک و اکلمقدر

بعضیلر

بعضیلر فهم فتح و سکون ها ایله کلدوکی کبی فتح ها ایله ده کلمشدر
دیو بافصحینه نافیه واشدر وجد اذهب وزرینه عطفدر ونونک جیم
سکونیا ایله اصلی همزه ایله جأ ایمیچی دن امر ایدی ضرورت وزن
ایچون همزه سی یایه تبدیل اولنمشدر معناسی بیت دخی صلاة لیل اول
تلاوتک مسافه و منازلیدر امر بویله اولدیسه سن اول تلاوته یاخود
اول لیله ده کیت وکل یعنی اول صلاة ده تلاوت ایلدوکن آیتک معناسنی
تدبر و فهم ایچون تکرار و تردد ایله یعنی کیدر کلور کبی تردد ایله دیمکدر
بعضیلر مسافتهاده کاف تشبیه مقدردر دیوب بیتی شویله معنا
ویرمکله من اهل الکتاب امة قائمة یتلون آیات الله آناء اللیل وهم یسجدون
آیت جلیله سی مضمونجه صلاة لیل تلاوتک مسافه سی کبی در یعنی
کیجه نک نمازنده اوزون اوزادی یه تلاوت اولنور کویا تلاوته مسافه
بعد کبی در امر بویله اولدیسه اول تلاوتده مسافه یه کیدن کلن کبی سنده
معانیسنی فهم و تأمل ایله کیت وکل یعنی تکرار ایله بو بیتده استعاره دن
غیری مراعات النظیر واردر

	وتأملها ومعانیها تات الفردوس وتفتح	

وتأملهاده واو عاطفه در تأمل باب تفعلدن فعل امردر فاعلی تحتنده
انتدر ضمیری کرچه صلاة لیله عائددر لکن ذکر محل اراده حال طریقی
اوزره صلاة لیله ده تلاوت اولنان آیاته راجعدر و امرک مفعولیدر

تأمّل برشیئی مرّةً بعد اخری تفكر واننده اعمال نظر ایتمكه دیرلر ومعانیها
نصب ایله ضمیر مفعوله معطوفدر وبونك ضمیری دخی صلاوتده
تلاوت اولنان آیاته عائددر معانی معنانك جمعیدر معناده تصرف
معنی طلب ایدن خوانده ضیائیه‌نك اولنه وحاشیه لرینه نظر ایده تأت
بوجمله آتی یأتی دن مضارع مخاطبدر وامرك جوابیدر الفردوس امرك
مفعولیدر فردوس جنتك اعلاسیدر وسقفی عرش الرحماندر وجنتك
انهاری بوندن جریان ایدر حتی امام سیوطی قدس سره حضرتلری
اتمام الدرایه ده صحیح بخاریدن نقل بیوردیغی حدیث شریف دخی
بونی تأیید ایدر كه رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم سلوا الفردوس
فانه اعلی الجنة وفوقه عرش الرحمن ومنه تفجر انهار الجنة بیورمشلردر وتفیج
تأتا وزرینه عطفا ولنور تنفرج باب انفعالدن مضارع مخاطبدر
غم وهمدن رها یاب اولهسن دیمكدر زیرا الانفراج انفراج معناسنه
كلدوكی قاموسده مسطوردر بو ایله اولنجه بعض شراحك عدم وجدانینه
نظر بیورلمیه معنای بیت دخی صلاوت ایلده تلاوت اولنان آیات
جلیله‌نی تأمل ومعانی جمیله‌سنی تفكر ایله كه فردوس مستطابه كله سین
یعنی داخل اوله سین وغم وهمدن رها یاب اوله سین بو بیتده صنایع
بدیعیه‌دن تأمل ومعانی بیاننده مراعات النظیر واردر

واشرب تسنیم مفجّرها
لا ممتزجا وممتزج

واشربه

فاشرب ده فا عاطفه‌دن تأملها اوزرینه عطفدر اشرب شرب
یشرب دن امردر تسنیم نصب ایله امرك مفعولیدر دخی مفجرها یه
مضافدر وبو اضافت موصوفك صفتنه اضافتی قبیلندندر تسنیم
مزاجه من تسنیم آیت جلیله‌سنده یازدیلر كه جنتده بر عینك ادیدر
اهل تفسیر بوراده حذف مضاف كوزدوب من ماء تسنیم تقدیر
ایتمشلردر بو تقدیرجه بوراده دخی كوزدلمك لازمدر بوندن بویله
شرب من ایله استعمالی شایع اولوب ضرفیت وفتنا بجون ترك اولنمغله
انی دخی تقدیرده كوزتمك لازمدر وتسنیمه بر تاج دنلور وجه تسمیه
یازمشلردر بری جنتده تسنیم دیدكلری عینك مكانی مرتفع اولدیغندن
تسنیم دینلمشدر وبری انك شرابی جنتده اولان سائر شرابدن
عالی ومرتفع اولدیغندن تسنیم دینلمشدر مفجر باب تفعیلدن اسم مفعولدر
اقیدلمش دیمكدر فجرنا الماء دینلور صویی اقتدم دیمكدر اجریه
معناسنه ومفجرها ده اولان ها ضمیری فردوسه عائددر لا ممتزجا
من ماء تسنیم دن حالدر لا غیر معناسنه در ممتزج باب افتعالدن اسم
فاعلدر یعنی غیر ممتزجك معناسی برشی ایله قارشمامش صافی خالص
دیمكدر وممتزج ده با اشرب امرینه متعلقدر بو دخی باب افتعالدن
اسم فاعلدر برشی ایله قارشمش غیر صافی وغیر خالص معناسنه در
معنای بیت دخی جنة الفردوسك اقیدلمش صویندن نوش ایله اول
صو برشی ایله قارشمامش صافی اولدیغی حالده دخی كافور ایله قارشمش

ایچ دیمکدر یعنی مقربین واخیارك صافی وخالصندن نوش ایله وابرار

کبی کافور ایله قارشمشندن ایچ دیمکدر بو بیتده بو معنادن دیکر بیتنا

دخی ویرلمك ممکندر ای طالب غذا قای ناغب معراج ولقاسنی صلاو

تلاوت اولنان قرآن جلیل الشانك معانیسنی تأمل ایدوب فردوس

حقایق وجنات دقایقنه ایروب عموم نفسانیه واکوانیه دن رهایاب

اولوب فردوس حقایق قرانیه وجنات دقایق فرقانیه ایچنده اجرا

اولنمش تسنیم معانی واشارات مقربین واخیارك اعراب ولغات

وعبارات وکنایاتدن صافی اولدیغی حالده نوش ایلدکلری کبی سندخی

نوش ایله وکاهیجه تسنیم معانی واشارات قرانیه نی ابرارك تقیلری اعراب

ولغات وعبارات وکنایات ایله ممتزج اولدیغی حالده نوش ایلدکلری

کبی سندخی نوش ایله حاصلی باطن وظاهردن اکاه صاحب حال اولوب

یالکز قیل وقال دن قائمه دن حذر ایله دیمکدر بو بیتده محسنات بدیعیه دن

شرب وتسنیم ومنجر بیاننده مراعات النظیر واردر ولا ممتزج ایله ممزوج

اراسنده طباق واردر

مُدِحَ الْعَقْلُ الْآتِیهِ هُدًی

فَهَوًی مُتَوَلٍّ عَنْهُ هُجِ

مُدِحَ ماضی مجهولدر مَدْح فتح میم وسکون دال ایله ثنا معناسنه در

الْعَقْلُ مُدِحَ مفعول مالم یسم فاعله سیدر عَقْل فتح عین وسکون قاف

ایله باب ثانیدن منع ایتمك وفهم ایتمك معناسنه مصدردر عقله

فهم

فهم ایتمکه سبب اولوب انسانی قبایحدن منع ایتدوکی ایچون

عقل دینلمشدر بعضیلر عقل لغتده عقالك بعیردن اخذ اولنمشدر

پس عقل دخی انسانی داء ناصرفا به کیتمدن وقبایحی ارتکاب ایتمدن

مانع اولدیغی ایچون عقل دینلمشدر دیمش عقلك معنا وتقسیمنك

تفصیلنی طلب ایدن شرح مواقفه واحیاء علومه نظر ایده الآتیه

اولان الف لام الذی معناسنه در واتی ضمیره مضافدر واضافت

لفظیه اولدیغی جهتدن الف لامدن منفصل حکمنده قیلنوب ضمیر

ایله بر کلمه ده جمعی بر سبیل تجوزدر وبو ضمیر دخی مذکور یا خود مامر

تأویلی ایله ابیات سابقه نك برنده ذکر اولنان طاعته عائددر

واتی اتی یاتی اتیاناندن اسم فاعلدر کلیجی دیمکدر پس الآتیه نك تقدیری

الذی اتاه دیمك اولور العقل نك صفتی اولور هدًی مصدر مبنی

للفاعل یا خود مبنی للمفعول اولوب آتی نك فاعلی ولان عقلدن یا خود

طاعته راجع اولان مفعول ضمیرندن حالدر وهدی هدایت ودلالت

معناسنه در وهوی تقدیرا مرفوع مبتدادر هوی نفسك فقره

مقارن اولدیغی حالده اشتها ایلدوکی نسنه لره میل ومحبت ایتمسنه

دینلور متولّ هوی کلمه سنك صفتیدر بعضیلر هوی نك مضاف

الیهیدر دیمش پس هوی موصوف اولدقده تنوین ایله اوقونور کرکدر

ومضاف اولدیغی تقدیرجه تنوین سز اوقونق کرکدر متولٍّ ضم میم وفتح

تا وتشدید لام ایله اسم فاعلدر مأخذی تولّی عنه در معناسی

اندن اعراض ایلدی ویوز چویردی دیمکدر بعنه ده اولان ضمیر آتیه ده
اولان ضمیر کبی مذکور اعتباریله طاعته راجعدر مصرع مجلا بالنجودت
فعل ماضی مجهولدر نائب فاعلی هوی در ومصرع جمله سی مبتدانک
خبریدر معنای بیت ذکر اولنان طاعتی کوزیجی واشلیجی اولان
عقل هدیٰ یعنی یاخود هادی یاخود مهدی اولدیغی حالده مدح
اولندی واول ذکر اولنان طاعتدن متولی ومعرض اولان هوا یاخود
متولی اولان یعنی اعراض ایدیجی اولان کسنه نک هواسی وهجو ومذمت
اولندی دیمکدر مثنوی شریفده حضرت مولانا قدس الله سره العزیز
بیورورکه بدن انسان مملکت عظیم اولمغله پادشاه مقامنده اولان
روح انسانینک وزیری ومعینی ومدبر ومبشری عقلدر واول پادشاه
مملکت بدنده اولان روح انسانینک عدو ودشمنی اولان نفسک دخی
وزیری ومعینی ومبشری هوادرکه بونلر ظالم النفس وافاقده اولان
موسی ایله فرعون وهارون ایله هامان کبی ضدلردر بو بیتده صنایع
بدیعیه دن مدح ایله هجو وعقل ایله هوی اراسنده طباق واردر

وکتاب الله ریاضته
لعقول الخلق بمندرج

وکتاب الله ده واو عاطفه در کتاب مبتدادر ولفظة الله مضاف در
وبو اضافت مضافک تعظیمنی افاده ایچوندر کتاب لغتده مکتوبک
اسمیدر مصدر عرف شرعده مصاحفده مکتوب اولان کتاب الله

اوزرینه

اوزرینه غلبه ایلدی عرف عربیه ده کتاب شیئیه غلبه ایتدیکی کبی
وریاضته مبتدای ثانیدر یاخود کتابدن بدل الاشتمال طریقیله بدلدر
وضمیری کتابه عائددر ریاضت کسر را ایله اوکلکی بابندن مصدردر
راضی المهر دینلور بر نسنه وصعب ایکن طاعی ذلیل ومنقاد ایدوب تعلیم
ویوغمک اوکرتمسه ومشایخ قتنده اولان ریاضت دخی بوندن
آلنمشدر نفسک رضا اداده اولمدیغی نسنه ایله نفسه مجاهده ایتدیکی
سببدن ریاضت نفس دینلمشدر شیخ اکبر قدس سره حضرتلری
فتوحاتده ریاضت نفسی ذلیل ایدوب عبودیتیله انجام ایتمکدر
پس ریاضت بنم عندیمزده نفس برقوقاجرک قدم نهادا اولمدیغی
ارض کبی اولمسیدر دیو بیوردیلر وریاضتک کتاب اللهه اسنادی
مجاز عقلیدر زیرا حقیقتده رائض ومودب الله تعالی ورسولی
وخلیفه سیدر همان ریاضته سبب احکام وادله اولدیغی اعتبار ایله
کتاب اللهه اسناد اولنمشدر لعقول الخلق موخر مندرج کلمه سنه
متعلقدر ومندرج مبتدای ثانینک خبریدر مبتدای ثانی مع خبره
مبتدای اولک خبریدر مندرج باب انفعالدن اسم فاعلدر واندراج دخول
ومشی معنالرینه کلور مأخذی درج درجه درج الرجل دینلور یورودی
وانک یوکنه کیردی دیمکدر معنای بیت دخی الله تعالینک کتاب عالی شانی
یعنی قرآن جلیل البرهانی واول کتابک ریاضتی خلقک عقللرینه کیریجیدر
یعنی الله تعالی کتاب کریم وقرآن عظیمنده امر ونهی ووعد ووعید ومواعظ

وضرب امثال ایله اولان تعلیم وتأدیبی خلقك عقوللرینه کیرمیدر و بونلر
خلقك عقوللرینه کیرمسی بر قاچ نسنه ایله حاصلدر بری خلقك عقوللری
برونی قبوللری تمکدر بری نفسك لذائذ وحظوظندن کچمکدر و نخوت بیوکلکدر
ناظم قدس سره خلقك عقوللرینی تعلیم وتأدیبه احتیاجده بر سبیل
استعاره مکنیه تشدد وحرونا ولان طایه تشبیه ومشبه بهك ذکرینی
طی ایدوب مشبه بهك ملاومی ولان ریاضتله اکتفا ایلدی
بو بیتده محسنات بدیعیه‌دن مراعات النظیر واردر

مِن خیارُ الخلقِ هُداتُهُم
وسِواهُم مِن هَمَجِ الهَمَجِ

وخیارده واو عاطفه در خیار مبتدادر الخلق آکا مضافدر خیار کسر
خاء معجمه ایله کیس وزنی اوزره خیرك جمعیدر خیار ایو وصاحب
کرم وفاضل معنالرینه در بعض نسخه‌ده الخلق یرینه الناس واقع اولمشدر
هداتهم مبتدانك خبریدر هداة ضم ها ایله هادینك جمعیدر قاضی و
قضاة کبی هم ضمیری خیاره عائددر تکمیل وزن ایچون میمنی اشباع ضمه
ایله اوقنملیدر وسواهم خیار الخلق وزرینه عطف اولنور سواهم کسر
سین مهمله ایله وزنی اوزره غیر معناسنه در ضمیری خیاره عائددر یاخود
خلقه عائددر دینلر جنس مخلوقا ایله تأویل ایدوب تکلفه دوشمشلر و ضمیرك
بو ماده مضاف الیهه رجوعی بر وجهله جائز دکلدر من همج الهمج مضاف
ومضاف الیه سواهم مبتداسنك خبریدر همج فتحتین ایله همجه‌نك جمعیدر

تمره

تمر وثمره کبی حیواناتك بورننه قونان بر جنس کوچك ضعیف سنکدر
صاحب نهایه دیمشکه همج ذباب صغیردر که غنم وحمیرك وجهلرینه اوشر
بعضیلر سوری سنکدر دیمش بو تقدیرجه ناظم حضرتلری ادنی ناسی
بوکا تشبیه ایلدی وبونك تکراری انجق تأکید ایچوندر حتی استعمالده
تأکید ایله همج هامج دیرلر معنای بیت دخی مخلوقاتك ایولری وخیر
لری راه قویم وطریق مستقیم ومطلوب حقیقی قدیر جانبنه هدایت
ودلالت ایدیجیلری علماء عاملین ومشایخ کاملیندر وبونلرك غیریسی
همجك همجیدر یعنی همج سائر مخلوقه نسبتله نه مرتبه ادنی ایسه خیر الناس
رجالدن عالم ومتعلم وسائر الناس همج لاخیر فیهم حدیث شریفی مضمونجه
غیر متعلم وعالم بی عمل دخی عالم ربانی وعالم عامل ومتعلم کامل ولان
هادی ومرشدلره نسبتله همج منزله سنده‌در پس عوام هوامده اولان
اضافت مشبهك مشبه بهه اضافتی قبیلندندر زیرا عربیه اصلی العوام
کالهوامدر پس عوام هوام دخی بونلره نسبتله همجك همجی مرتبه سنده اولور
بو بیتده محسنات بدیعیه‌دن ایکی مصراع میاننده تقابل واردر

وإذا کنتَ المِقدامَ فلا
تجزَعْ فی الحربِ من الرَّهَجِ

واذا کنت‌ده واو عاطفه در کنت‌ده اولان تاء خطاب کنك لفظنك اسمیدر
المقدام نصب ایله کنتك خبریدر والف لامی ادعاء عهد ایچوندر یاخود
کمالیتی افاده ایتمك ایچوندر استغراقه حمل ولنه حاتم الجواد کبی مقدام کسر

میم ایله صیغهٔ مبالغه دن کثیر الاقدام و لا شجیع معناسنه منهدام معطا
کبی کثیر الهدیه و کثیر العطا معناسنه در تجزع اذا کنت شرطنک جوابیدر
فلا تجزع باب رابعدن تجزعنک نهی حاضریدر اضطراب ایتمه صبر ایت دیمکدر
بعض نسخه ده فلا تجزع یرینه فلا تلوی واقع اولمشدر یانک وجودی
ضرورت وزن ایچوندر و بو ایکنجی بابدن فعل مضارعک نهی حاضریدر ولو
لا یلوی علی احد دن مأخوذدر بر کمسنه یه میل ایتمز دیمکدر پس بو راده
فلا تلوی اعراض قیلمه جانب آخره میل ایلمه دیمکدر فی الحرب ده فی فلا تجزع
کلمه سنه متعلقدر حرب قتال و جنک معناسنه در من الرهج ده من
اجلیه در بو راده حذف اولنه دیلوب تقدیری من اجل الرهج دیمک
اولور رهج فتح را مهمله و فتح ها ایله و سکون ها ایله ده تعتدر غبار
و قتام معناسنه معلوم بیوریله که حرب دن مراد یا حرب صوریدر
یاخود حرب معنویدر حرب صوری کفار بد کردار ایله حرب و قتال و جنک
و جدالدر اما حرب معنوی نفس و شیطان ایله مجادله و محاربه در و بو
ایکی معنایه راده یه شاهد حدیث شریفده وارد اولمشدر رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه و سلم بیورر لا تزال طائفة من امتی یقاتلون علی الحق
ظاهرین الی یوم القیمة بناء علی ذلک علما حدیثک بعضیلری طائفه دن
کفار لئام ایله مقاتله ایدن لشکر اسلام مراددر دیدیلر پس بونلرک
محاربه و مقاتله لری صوریه اولور بعضیلری امر معروف و نهی منکر ایدن
علماء عاملین و نفس و شیطان ایله جهاد ایدن زهاد کاملیندر که انلرک طاعت

الهیه

الهیه ایله قائم و حدود صمدانیه یی محافظه ده دائم دیرلر پس بونلرک محاربه
لری معنویه در بونلره کوره معنای بیت دیمک اولور که ای جهان کفاریله اولان محاربهٔ
صوریه سنده سن کثیر الاقدام اولمه سین صقین ولدی حربده کفار بد کردار
اذا و جفاسندن جزع ایتمه یعنی روکردان اولوب منهزم اولمه یاخود ای جهان
سن امر معروف و نهی منکر محاربهٔ معنویه سنده کثیر الاقدام اولمه سین
صقین اذا سندن ظهور ایدن غبار قصوردن یعنی امره عدم امتثال و نهی دن
عدم اجتنابلری ایچون جزع ایتمه و جادلهم بالتی هی احسن آیت جلیله سی
مضمونجه خصلت حسنه ایله امر معروف و نهی منکرده مجادله قیلوب
اذا و جفالرینه تحمل ایله یاخود نفس و شیطانک محاربهٔ معنویه سنده
یعنی کوناکون وسوسه و خواطر ایله اذا و جفالرنده طاعات حقه
کثیر الاقدام اولاسین صقین اثاره ایلدکلری غبار و خواطردن و قتام
وسوسه دن جزع ایتمه یعنی کثیر الاقدام و وفیر الاهتمام اولوب کوشش
ایله و کلک عبادات خدا و طاعات کبریادن روبقفا اولمه پس وسوسه
سندن بری بودر که اکر خلقت اصلیه کده سعید ایسک علم و عملک ترکی
سکا ضرر ویرمز شقی ایسک فائده ویرمز دیو وسوسه ویررلر پس عاقله
واجب و لازمدر که بو وسوسه یی دفع ایدوب مقتضای عبودیت
مأمورات الهیه یه امتثال و جمیع مناهیدن اجتناب ایله رعایت ایدوب
انا عبد من عبیده و مقهور تحت امره و نهیه دیه مخفی اولمیه که اصحاب
کرام رسول الله علیه الصلوة و السلامک عباداتده مشاقه تحمللرین

مشاهده قیلوب یا رسول الله جناب حضرت منبع معدلت سنك
ماضی ومستقبل کناهنی عفو ومغفرت ایله سکا کرم مالا نهایه واحسان
بی غایه ایتمش ایکن نفس نفیسکی بو دیه مشاقده نا راحه وبو مرتبه تعب
قلب وقالبکدن ازاله وا راحه بیورسکز اولمازمی دیدکلرنده افلا اکون
عبداً شکورا بیورمشلردر صلی الله تعالی علیه وسلم بو بیتده صنایع بدیعه دن
مقدام وحرب میاننده مراعات النظیر فنندن

	وَاِذَا اَبْصَرْتَ مَنَارَ هُدًى فَاظْهَرْ فَرْدًا فَوْقَ الشَّجَرِ	

واذاده واو عاطفه در ابصرت فعل ماضی مخاطبدر کوزه قلب ایله
کورمك معناسنه اولان ابصاردن مأخوذدر منار هدی مضاف
ومضاف الیه ابصرتك مفعولیدر منار فتح میم ایله اصلی مفعل وزنی
اوزره منور ایدی واوی لغه قلب اولندی منار شول مکانه دیرلر که
انده نور اوله ویوللر کنارنده برای اهتدا وضع اولنان علامتك اسمیدر
سالکانی رفیتا یتدکده طریق مستقیمه استدلال ایدوب کیدن
تفضیل معنای ثانی یه کوره منار منارهنك جمعیدر دیمش هدیده
اولان تنوین تنوین تعظیمدر فاظهر شرطك جوابیدر اظهر باب افعالدن
اولوب ظهوردن مأخوذ امردر استیلا وایله یا خود غالب وغالب
اول دیمکدر اولکینه کوره با ایله استعمال اولنوب فاظهر به دینلور
ایکنجی یه کوره علی ایله استعمال اولنوب فاظهر علیه دینلور اما بوناده

علی

علی ترك اولنوب ضرورت وزن ایچون استعمالنه رعایت اولنمامشدر
فرداً فاظهرك [illegible] ضمیرندن حالدر فرد یالکز دیمکدر فوق الشجر فاظهر
کلمه سنك ظرفیدر فوق تحته مقابلدر شجر شا وشاشه نك وبار موحده نك
فتحیله هر نسنه نك وسطنه دیرلر بو راده مراد مرتبه استوا ورتبه
اعتدالدن مستعاردر معنای بیت علم وعملده سعی وکوشش قیلوب
ذات حقدن ظهور ایدن اذالره صبر وتحمل قلدقدن صکره شول ذاتك
ذات هدایتك نورینك محل ومکانی ولان اهل اللهی کوره سین یا خود
ذات هدایتك علو مثلرنی کوره سین یالکز ولدیغك حالده خیر
الامور اوسطها حدیث شریفی مضمونجه اول هدایتك وسطی
بالاسنده عالی وظاهر اول یعنی ذات قویم وطریق مستقیمده افراط
وتفریطدن عاری وتشبیه وتعطیلدن بری اولوب عقائد واخلاق
واحوال وافعال واموالده وسط طریق وراه اعتدال اوزره قرار
ایله مثلا اعتقادده لیس کمثله شیء وهو السمیع العلیم آیت جلیله سی
مضمونجه تشبیه ایله تنزیه میاننی طوتمق ومذهب جبر ایله قدر
میاننده کتمك وجود وسخاده بخل ایله تبذیر اراسنده یورمك
کبی بیضاوی حضرتلری انوار التنزیلده دیرکه جابر رضی الله تعالی
عنه دن روایت قیلنور که جابر رضی الله تعالی عنه بیوردیلر که کون سرور
کائنات علیه افضل الصلوات بنم انامده اوتورر ایدی بر غلام
کلوب یا رسول الله والدهم سندن بر کیمجك کوملك استر دیدی

حضرتلرك يانده برفاد بولنماغله برساعتدن برساعته دكين
صبوايت صكره دونوب نه كل ديو بيوردى غلام دخى والده سنه
كيتوب سويلدى والده بوده وار حضرت رسولا لكهه سويله
فالدم آتغكده اولان درعى اشتر غلام كلوب حضرت رسول اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلمه بو سوزى سويليجه حضرت سرور انبيا
ورسول كبريا عليه افضل الصلوات واكمل التحايا دخى بلا توقف
خانه سعادتنه كيدوب ارقه سنده اولان قميصنى اخراج ايدوب
غلامه ويروب خانه سعادتنده عريانا اوتوردى نماز وقتى اولنجه
حضرت بلال اذان ويردى اصحاب كرام ذوى الاحترام حضرت
سلطانك نمازه چيقماسنه مترقب ومنتظر اولديلر عريانلق سببندن
نمازه چيقمدى جناب حضرت خدا جل وعلا بو آيتى انزال ايدوب
بيوردى ولا تجعل يدك مغلولة الى عنقك وحبيبم اليكى بوينكه
باغلنمش قيلمه ولا تبسطها كل البسط وانى دوكلى اچق ايله اچمه بو ايكى
جمله تمثيلدر بخيل شحيحك بخلنى ومبذرك اسرافنى وبونلردن نهى
واقتصاد ايله امردر بونلرك مابيننى كرمدر يعنى بخل ايله متصف
اولمه وعنوان اسرافله منعوت اولمه مقتصد اول زيرا الله تعالى
قتنده وخلق يانندهاسراف وتبذير وسوء تدبير سببيله ملامت
اولنمش وقوتيسين محسور درمانده ومحتاج كه اصلا برنادك اولميه
وبنه اقتصادده ولا تجهر بصلاتك ولا تخافت بها وابتغ بين ذلك

سبيلا

سبيلا آيت جليله بو وضعا قنجه صيت وصدا وتكلم اداده جهر ايله
اخفا اراسنى التزام ايتمك مستحبدر ابن سيرين حضرتلرندن روايت
اولنوركه بو آيت جليله نزولندن صكره فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
ابوبكر الصديق رضى الله تعالى عنه يه واردى باقديكه قرآن جليل
الشانى اخفا ايله تلاوت ايدر صكره عمر رضى الله تعالى عنه يه تشريف
بيوروب كوردكه جهر ايله قراءت ايدر بعده ابوبكر الصديق رضى الله
تعالى عنه يه نيچون اخفا ايله اوقورسين ديو بيوردقده حضرت ابى بكر
عالم السر والخفايا اولان حضرت خدا بنم مناجات وندامى استماع ايدر
ديو جواب ويردى وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه نيچون جهر قوى
ايله تلاوت ايدرسين ديو بيوردقده شيطانى طرد وخواب غفلتده
اولنلرى ايقاظ ايدرم ديدى حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم ابوبكر الصديق حضرتلرينه ارفع صوتك قليلا و
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه يه اخفض صوتك كلام معجز نظام منه
اقتضا ايله تنبيه بيورب واقصد فى مشيك واغضض من صوتك
ان انكر الاصوات لصوت الحمير نص كريمنده اشارت بيوردلر
شيخ اكبر قدس سره حضرتلرى التدبيرات الالهية فى اصلاح المملكة الانسانية
نام كتاب مستطابنده بيوررلركه بركون رسول اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلمك ايكى نعلنك برى منقطع اولوب برى قرصه بشلدى رسول

اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دخی عدالتا یعنی خافیا یوروردیلر بو کتابه
بویوردکه عدالت جمیع اشیاده درپس حسن عدلدر عدالتی نفسکه واهل
واصحاب وعبید وکلامه وافعالنه ظاهرا وباطنا حاکم قیل انتهی

واذا اشتاقت نفس وجدت
الما بالشوق المعتلج

واذاده فا وعاطفه در اذا شرطیه در اشتاقت ماضی مفرد مؤنث
صیغه سیدر مأخذی باب افتعالدن شوق در شوق و اشتیاق لغتده نفسک
برشیئه چکوب آرزو ایتمسنه دینور اصطلاحده قلبک برغائبه توجهنه
دیرلر نفس اشتاقت کلمه سنک فاعلیدر تنوینی تنوین تکثیر وتنویعدر
نفس بوراده روح معناسنه در نفسک تفصیلنی طلب ایدن علی بن
سینانک نفسیه قصیده سنک شرحلرینه نظر ایده وجدت شرطک
جوابیدر وجدت واو وجیم وذالک فتحه لریله ماضی مفرد مؤنث غائبه در
ضم فا ایله بولمق وجدان معناسنه اولان وجوددن مأخوذدر وجد
مطلوبه وجودا دینلور چونکه مطلوبی بولسه یاخود وجداندن مأخوذدر
وجد ضالته دینلور چونکه یتیکنی بولسه بوراده معنای اوّل شیدر
اولور الما وجدت کلمه سنک مفعولیدر وتنوینی نفس کلمه سنک
تنوینی کبیدر الم وجع معناسنه در بالشوقده با باء سببیه اولوب
وجدت کلمه سنه متعلقدر بعضیلری الف لامی مضاف الیهدن عوض

عوض قیلوب تقدیری بسبب شوقها دیمکدر دیوب ضمیری نفسه
راجعدر دیمش المعتلج لفظا مجرور الشوقک صفتیدر معتلج باب
افتعالدن اسم فاعلدر شدید معناسنه کسر لام ایله رجل علج دینلور
شدید معناسنه معنای بیت چونکه نفس مطلوبنه اشتیاق وزیاده
میل وآرزو ایتسه اول نفس اشتیاق شدیدی سببیله الم کثیر بولور
زیرا اشتیاق برنار کبیدرکه حرقت قلبه سبب اولوب الم نارک اولور
مشتاقان جناب کبریا وآرزوکشان دیدار ولقا فردوس اعلاده
اگرچه مشاهده جمال خدادن بران محجوب ومهجور قالسه لر اهل دوزخ
ناردن استغاثه ایلدکلری کبی انلر دخی جنت فردوسدن اویله استغاثه
ایدرلر حاصلی جنان فراق ناردن جحیم ونار قرب وتقربه خلد وجنان
ونعیم اولور بو بیتده محسنات بدیعیه دن اشتاقت ایله شوق میاننده
جناس اشتقاق واردر

وثنایا الحسنا ضاحکة
وتمام الضحک علی الفلج

وثنایاده اولان وا وعاطفه در ثنایا تقدیرا مرفوع مبتدادر الحسنا
مضاف الیهدر الحسنا دخی موصوف محذوفک صفتیدر تقدیری المرأة
الحسنا دیمکدر ثنایا فتح ثاء مثلثه ایله ثنیه نک جمعیدر عطایا عطیه
کبی انسانک اوک دیشلرینه ثنیه دینور اوچلره رباعیه وبوندن
اوته اولنلره ناب دیرلر جمعلرنده رباعیات وانیاب دیرلر حسنا حمرا

وزنا اوزره احسنك موشيدر براى وزن قصر ايله اوقونمالىدر
ضاحكة مبتدانك خبريدر ضاحكة اسم فاعلدر وتمام ثنايا اوزرينه
معطوفدر الضحك يه مضافدر ياخود ضاحكةنك ضميرندن فا وحاليه
در تمام نقصان ايله مضاده در كمال معناسنه على الفلج ظرف مستقر
وجملهسى مبتدانك خبريدر وبعض شراح على بو راده تعليل واستعانت
ومصاحبت معنالرينه اولمق محتملدر ديمشلر لكن بو راده بو احتمالات كون
بيته معنانه كونه يا قيشور تامله محتاجدر فلج فتحهلر ايله باب رابعدن
مصدردر ديشلرك برى برندن تباعدنه ديرلر وبويله اولان ديشلرى
محاسندن عد اولنور معناى بيت دخى امراء حسنانك اوك ديشلرى
ضاحكه در حال بوكه ضحكلك تمام وكمالى ديشلر برى برندن سيرك
وتباعد اوزره اولمقدر وبو حالت ديشلره نسبت ايله غايت كوزلدر
بعضيلر حسنادن مراد خيرات حسان وقاصرات الطرف ولدان حوران
جنانا اولمق احتمالدر ديو بيته شويله معنا ويررلركه عاشقين و
مشتاقينه وزاه حقده علم وعمل تحصيل ايدوب رضاى شريف
ايچون سعى وكوشش ايدن متقينه خيرات حسانا سنان مفلجه
ايله تبسم تام وضحك دل آرا ايله دهانلرين كشاده وخندان وخندهلن
دروب جنان انواريله ملكفان اولور وبعضيلرى حسنادن مراد
صور حسنهٔ روحاني وخيرات حسان علوم معاني وثنايادن
مراد دقايق عرفاني ولآلى اسرار نهاني اولوب فلج اوزره تمام ضحكدن

مراد

مراد زياده منكشفا اولوب اصحابنك عيوننه ظهوري قلمهسندن عبارت
اولور وحق اهل تاويل لسان اشارتله وفيهن قاصرات الطرف لم يطمثهن
انس قبلهم ولا جان آيت كريمهسنده بو معنايى زياده قيلديلر ديمشلر
بو بيتده محسنات بديعيهدن مفرداتنك ميانندهمراعات النظير واردر

وعياب الاسرار اجتمعت بامانتها تحت الشرح

وعيابده واو عاطفهدر عياب لفظا مرفوع مبتدادر عياب كسر عين
مهمله ويا مثناة تحتيه ايله بر وزن شهاب عيبهنك جمعيدر عيبه
دريدن ياپدقلرى هكبهيه ديرلر وجامهدان ديدكلرى قاپدركه درونده
بعض لطيف ثياب قونور الاسرار لفظا مجروردر عيابنك مضاف
اليهيدر اسرار سرك جمعيدر سر كتم اولنان نسنهيه ديرلر اصطلاحده
سر ادراك مشاعردن معنا باطندر ديو تعريف ايدرلر بعض نسخده
الاسرار اجتمعت يرينه السر قد اجتمعت واقع اولمشدر بوكا كوره الف
لامى استغراقه حمله محتاجدر زيرا مرجع اولمقلغه صالح اولماز تامل
قد تحقيق معناسنهدر اجتمعت كلمهسنك تحتنده مستتر ضميرى
عيابه عائددر اجتمعت ماضى مفرد مؤنث غائبه صيغهسيدر بامانتها
با مع معناسنه اولوب اجتمعت فعلنه متعلقدر ضميرى اسراره عائددر
بعضيلر بو راده مضاف محذوفدر تقديرى بذوى امانتها ديمكدر ديمشلر
امانت مصدردر خيانتك ضديدر تحت الشرح مضاف مضاف اليه اجتمعت فعلنه متعلق

فاعلندن حالدر تقدیری كائنة تحت الشرج دیمكدر یاخود بانماتنها یه
صفتدر تقدیری بانماتنها الكائنة تحت الشرج دیمكدر تحت فوقك
ضدیدر شرج فتحه لریله هكبه یاغنه دیرلر معنای بیت دخی اسرار المحبه
هكبه لری امانتلری ایله بیله یاغك تحتنده اولدیغی حالده جمع اولدی
یاخود معنای بیت سر هكبه لری یاغك تحتنده اولان امانت صاحبلری
ایله بیله تحقیق جمع اولدی دیمكدر معلوم اوله كه بو بیتك معناسنده
شراحدن بعض محققین بویله تحقیق ایدوب بیوردیكه عیاب اسراردن
مراد قلوب الاحرار خزائن الاسرار مضمونجه احرار اولان عارفینك
قلوبیدر یاخود كندولریدر وامانت بوراده رجل عدل ده عدل عادل
معناسنه اولدیغی كبی امین معناسنه در شرجدن مراد وقایه وضبطدر
پس بو ارادهلره كوره معنای بیت شویله اولور كه عارفینك قلوبی
یاخود اسرار الهی خزائنی اولان عارفینك كندولری وقایه تحتنده او[لان] نجی
یعنی اولمشار بی وقایه وكتم ایدن امینلری ایله بیله جمع اولدیلر هانلری
كشف اسرار ایلدیلر و اسراری كتم و وقایه ایتمینلر ایله جمع اولمدیلر و اسرار ریكه
دخی كشف ایتمدیلر سیر كانزونی وسیركا ودیعی دن منقولدر ابوهریره
رضی الله تعالی عنه بیورر حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن
بش طغار یعنی علم اوكرندم بیریكیسنی خلقه تعلیم ایلدم اكر اوچنجیسنی دخی
اظهار ایتسم بنی سنكسار ایدرلر ایدی یزید بن اصم ابوهریره دن
روایت ایدر كه خلقی بكا چوق حدیث نقل ایدرسین دیرلر الله حقیچون

اكر

اكر حضرت رسول الله دن ایشتدكلرمك جمله سنی سویلسم بكا اولدورمكه
اشكنجه ایدرلردی عقلاویه دخی وثیقه كه ابوهریره رضی الله تعالی عنه
حضرت رسول اللهك مجلس وحضورنه ایلرندن برانك وثبات
صاحب سری اولوب علم مكنونی اخذ ایدر ایدی بویله اولان علم مكنونك
صاحبنی مجتهدنا شكنجه ایله اولومه وسنكسار ومغه شایان اولوب
جواب ویروب دیدیلر كه بو علم مكنونك معناسی غایت غامض ومناسك
عقولنه كنجیده اولمسی دخی مشكل وبلدكلرندن خارج بر علم شریف اولغله
صاحبنی تكفیر بلكه قتلنه سعی ایدرلر

والرفق یدوم لصاحبه
والخرق یصیر الی الهرج

والرفق ده واو عاطفه در الرفق مبتدادر رفق باب ولدن عنفك ضدیدر
لطافت وملایمت معناسنه یدوم باب اولدن صیغه مضارعك
مذكر غائبیدر تحتنده رفقه عائد اولان ضمیری فاعلیدر یدوم مع فاعلم
محلا مرفوع مبتدانك خبریدر مبتدا مع خبره بیت سابقده عیاب
اوزرینه عطف اولنور لصاحبه ده لام فی معناسنه اولوب یدوم یه
متعلقدر وضمیر مجرور رفقه راجعدر والخرق الرفق اوزرینه معطوفدر
الخرق مبتدادر خرق ضم خاء مهمله وسكون راء ایله عنف معناسنه در
یصیر مبتدانك خبریدر وخرق ایله رفق میاننده محسناتدن طباق
واردر الی الهرج یصیر یه متعلقدر هرج فتحه لر ایله باب ثانیدن فتنه

وفساد وقتل معنالرینه در. انك فتحی ضرورتدر وزنا یجوندر اصلی سكون
ایله ایدی معناء بیت دخی رفق وملایمت صاحبی دائم اولور وعنف
شدت وفساد وخصومته سبب اولور یعنی ان الله رفیق یحب الرفق ویعطی
علی الرفق ما لا یعطی علی العنف حدیث شریفی مضمونجه رفق وملایمت
بر خوب سیرتدر وبر لطیف طبیعتدر که حسن وجزاسی ولطف وثناسی
صاحبنه دائم وباقی اولور وعنف بر سیرت قبیحه وبر خصلت خبیثه در که
فتنه وفساده سبب ونهایتی اختلال وخصومته منقلب اولور واصل الحاصل
ان الله یحب الرفق فی الامر کله حدیث شریفی مضمونجه عاقبت کاربیکك
لطافت وصفا ایله استمراریچون اندیشه قیلوب جمیع امورنده رفق
وملایمتله اوقات گذار اوله که دنیا وعقباده صفا اندر صفا بوله فقط
اولانجق بیان دخی اولنمیه که بو بیت رعنا بو معنایه گوره فوائد دنیویه
ومنافع وعوائد اخرویه یی حاوی وشامل اولدیغنه ناظم قدس سره
حضرتلری بونکله قصیده سنك نهایتنه واصل اولدقدن صکره
یا ایها الذین امنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما نص شریف وامر منیفنه
اقتدا ایدوب رسول اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمه
صلوات شریفه ایله ابتدا قلدی

صلوات الله علی المهدی	الهادی الناس الی النهج

صلوات لفظا مرفوع مبتدا اولوب لفظة الله مضاف در صلوات

نفحات

نفحات وزنی وزنه صلوة کلمه سنك جمعیدر امام قشیری رضی الله
تعالی عنه حضرتلری رساله شریفه سنده بیورر که صلوة الله تعالیدن
نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلمك غیریسنه رحمتدر نبی مکرمنه تشریف
وزیاده مکرمتدر ابو العالیه حضرتلری دیمشکه الله تعالینك
نبیسنه صلوتی ملائکه عندنده ثناسیدر وملائکه نك صلوتی
نبی نك اوزرینه دعادر شرح مسالك ده دیمشکه صلوة لغتده حقیقة
دعادر یاخود تعظیم معناسنه اولوب محلنه اضافت ایله اجناسك
فصولی ایله تنوعی گبی انواع نوع اوزره تنوع ایدر بو سببدن صلوات
الله تعالیدن محمد صلی الله تعالی علیه وسلم اوزرینه رحمتدر رحمتك
معناسی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمك شریعتنه تعظیم ویوم
قیامتده دکین شریعتنی بقا واخرتده امتنه تشفیعیدر وملائکه دن
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمه استغفاردر وبو انه لیغان علی
قلبی وانی لاستغفر الله فی کل یوم مائة مرة قول شریفی قبیلندندر
جنید بغدادی حضرتلرندن نقل اولنور که عبد بر حالتدن حالت اخری یه
نقل اولنده حالت ثانیه حالت اولیدن ارفع گرکدر اگرچه عبد مذکور مقربیندن
اولوب حالت ثانیه سی اولاسندن تنزل اولسه حسنات الابرار
سیئات المقربین مآلیله سیئه گبی اولور الله تعالی بو حالته ملائکه سی
مطلع قیلور ایچون بو حالت نبیسنه واقع اولسه اکا ملائکه کرام تعظیما
استغفار ایدرلر ومؤمنلردن رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمه مقام

محموده بحثیله دخادر وصلوات ایله مراد اولنان آل ولاسی رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلمك بزه سلوا الله لی الوسیلة والفضیلة والدرجة العالیة
الرفیعة قول شریفی ایله امر بیوردیغی وسیله وغیریدر صلوات بو ایکی
معنای لغویلردن عرف شرعده عبادت مخصوصه یه نقل اولندی
زیرا عبادت مخصوصه ایکی معنانك برینی متضمندر وبو زاده طلب معنا کی
تعویدر وبو زاده رحمت واستغفار ودعا زیاده سیله صلوتدن
اطلاقی قاعده ده عموم مشترك لازم کلمز زیرا تقریر سابقدن ظاهر
اولدیکه صلوات مشترکه در زیرا اشتراك اولان یرده بزم عندمزده
عموم یوقدر وبو زاده ناظم قدس سره سلامی ترك ایتدیکی استلزامندن
اوتورید لکن کتب شافعیه صلواتك سلامدن افرادینك لفظا وکتابة
کراهیتنه ذاهبلردر علی المهدی ظرف مستقر اولوب جمله سی مبتدانك
خبریدر مهدی فتح میم وسکون ها ایله اسم مفعولدر اصلنده مهدوی
اولوب بعده اعلال اولنوب مهدی قالدی مخفی اولمیه که مهدی
نك یاسی مصراع ثانی یه دوراییدر الهادی تقدیرا مجرور المهدی
نك صفتیدر هادی هدایت دن مأخوذ اسم فاعلدر دلالت ایدیجی
دیمکدر الناس نصب ایله هادینك مفعولیدر ربنا خود جرا ایله
الهادینك مضاف الیهیدر بو دخی معناده هادینك مفعولی اولور
الی النهج هادی یه متعلقدر نهج فتح نون وفتح ها ایله طریق مستقیم
معناسنه در سکون ها ایله اولور معنای بیت الله تعالی نك صلواتی

خلقی

خلقی طریق مستقیمه وناهی قویمه دلالت ایدیجی مهدی اولان رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك وذرینه اولسون دیمکدر بو جمله
صورتده خبر لکن معناده انشادر صورت اخبارده ایرادنك نکته سی
صلوتك رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم وذرینه وقوعنده
مبالغه قصدیچوندر کویا اول صلوات هر بار ثابته ودائمه در وقوعندن
خبر ویردی پس انك امتندن دیوب اغتنام وشان عالی شننه اهتمام
ایدنلره کوره نام نامی واسم سامیسی ذکر اولندیغی کبی صلی الله تعالی
علیه وسلم دیدیکمزدن ناغا صبح ومساصد بار یا هزار بار صلوتی
اداء ونتیج لطیفنه اهدا ایدوب شفاعت کبرا ایریفی رجا ایده
ناظم قدس سره حضرتلری ناصلیتم فحموا حدیث شریفی مضمونجه
اصحاب کرام وذوی الاحترامه صلواته شروع ایدوب بیوردی

وأبی بکرٍ فی سیرته
ولسانٍ مقالته اللهج

وابی بکرده وا و عاطفه در ابی بکر بیت سابقده اولان مهدی اوزرینه
عطف اولنور فی سیرته موخر اللهج یه متعلقدر ومضاف الیه اولان
ضمیر بیت سابقده اولان مهدی وهادی یه عائددر سیرت کسر سین
ایله حمیده وذمیمه اولان طریقه دیرلر وصفت وخلق وعادته دخی
دیرلر جمعنده کسر سین وفتح یا ایله سیر دیرلر ولسان ده اولان
وا و لسانی سیرته وزینه عطف ایچوندر لسان دخی مقالتیه مضافدر

مقاله‌سنه دخی مهدی یه عائد اولان ضمیره مضافدر مقاله قول معناسنه
اللهج جا ایله ابی بکره صفتیدر لهج فتح لام وکسر ها ایله صفت مشبهه در
بر شیئه حریص ومداوم اولمغه دیرلر معنای بیت دخی الله تعالینك
صلواتی ابی بکر رضی الله تعالی عنه‌نك وزیرینه اولسون كه هادی
ومهدی اولان رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمك سیرت
وطریقتنده وقول ومقاله وحدیثنك لسانی اولوب مؤمنلره تکلم و
ایصال قلمغه حریص ومداوم ایدیلر ناظم حضرتلرینك بو اوصاف
ایله وصفلرینه سبب سائر اصحاب کرام ذوی الاحترامدن زیاده یکی
اشتغاللری معلوم بیورلیوکه امام محیی السنه رحمه الله شرح السنه‌ده
بویله بیوردیکه ابو بکر رضی الله تعالی عنه‌نك اسم شریفلری عبد الله
ولقب منیفلری عتیق وصدیق در پدرلری ابو قحافه عثمان در

آهوشت زمین ومکه نافه ⁂ مشکش پسر ابی قحافه

ونسب سعادتلری بو ترتیب اوزره در عبد الله بن عثمان بن عامر بن عمرو
بن کعب بن سعد بن تیم بن مره در حضرت سید بنی آدم نبی محترم
صلی الله تعالی علیه وسلم ایله مره‌ده جمع اولورلر رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلمدن ایکی سنه صکره جمادی الآخره‌نك آخرنده اثنین
کونی هجرتك اون اوچنجی سنه‌سی خلافت کرده دار بقا بیوردیلر سن
شریفلری حضرت رسول اللهك سن شریفلرینه یتشمشدی نبی محترم
صلی الله تعالی علیه وسلم ایله بیله بیت سعادتنده دفن اولندی

سیر

سیرکاننده‌نی ده روایت اولنورکه حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
وسلم بیوردیلرکه هیچ برکسنه‌یی اسلامه دعوت ایتمدم الا که او امرده
تردد ایلدی انجق ابو بکرکه فی الحال تصدیق ایدوب مسلمان اولدی
وحضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمی جمیع حالنده تصدیق
ایتدیکندن ابو بکر الصدیق دیرلردی کندولری بابالری والده‌لری
اوغلانلری وقزلری بالجمله شرفیاب اسلام اولدیلر بو سعادت
بونات شریفه میسر اولمشدر وشرف وفضیلتی احصادن بیرون
وافزوندر محاسن بشریه‌دن اولان علم وشجاعت وذکا وجود وسخا
وتلاوت قراءت قرآنیه‌ده یکتا وسائر اصحاب کرامدن سنی اعلم
ودانا وتعبیر منامده جمله‌دن بی همتا ایدی فضیلتنده وارده اولان
احادیث شریفه چوقدر جمله‌دن بری حب ابی بکر وعمر ایمان وبغضهما
کفر بری انی لا ارجو لامتی فی حبهم لابی بکر وعمر ما ارجوهم فی قول
لا اله الا الله وبری اما انك یا ابا بکر اول من یدخل الجنة من امتی
حدیث شریفلریدر حسین بن فضل دیمشکه برکسنه ابو بکر الصدیق
رضی الله تعالی عنه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمك صاحبی
دکلدر دیسه کافر اولور زیرا ثانی اثنین اذ هما فی الغار اذ یقول لصاحبه
لا تحزن ان الله معنا نص کریمنی انکار ایتمش اولور اما سائر اصحابه
صاحبی دکل ایدی دیو انکار ایتسه مبتدع اولوب کافر اولماز نعم الحاصل
علو شانی وسطوع برهانی تعبیره صیغمز مراتب عالیه‌لرینك بیانی

نطق وتقریره کلمز وجمیع اصحاب کرامك افضلی اولدیغنه اهل السنة
والجماعة اتفاق ایتمشلردر ورسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه یه زیاده محبتلو اولدیغی کبی
ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه دخی حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلمه برمرتبه محبتلو ایدیکه انك فوقنده محبت
اولماز دیدیلر حتی سیر کازرونیده روایت اولنورکه اذیت کفار کورن
مشرکینه تحمل طاقت بشریه دن بیرون اولمغین برقاچ کون برکوشه ده
انزوا اختیار بیورمشیدی اعداد اصحاب کزین اوتوز طقوز اولدقده
حضرت ابی بکر الصدیق رجاسیله حضرت سلطان انبیانك
پرده خفادن ظهور ایدوب حرم بیت اللهه واردیلر حضرت
برکوشه ده قرار بیوروب ابوبکر صدیق رضی الله تعالی عنه اشقیاء
قریشك جمعیت کاهنه قریب یرده ایاغ اوزره طوروب بر خطبه
بلیغه قرائت ایدوب کفاری اسلامه دعوت ایلدی عهد اسلامده
اول قرائت اولنان خطبه اول ایدی کروه مکروه مشرکین اهل
اسلام ودین اوزرینه هجوم ایدوب عتبة بن ربیعه لعین حضرت
ابی بکر الصدیقی آشاغی آلوب مبارك یوزلرینه نعلین ایله اول قدر
اوردیکه برونلری یوزلرندن فرق اولنماز ایدی بنی تمیم قبیله سی
ایشیدوب حمله کلوب حضرت ابی بکری عتبه الندن آلدیلر
وبر کلیمه صاروب دولتخانه سنه کوتوردیلر برکون بیهوش یاتوب

انشامه

آخشامه قریب کندویه کلدکده کمال محبتندن حضرت محمد صلی الله تعالی
علیه وسلمك حالی نیجه اولدی دیو سؤال ایلدی اقاربی ومتعلقاتی
اغزیندن طوتوب سن بوحالده سین ینه حضرت محمدی دیلندن
قومازسین دیو ملامت ایتدیلر والده سی ام خیر طعام احضار
ایدوب تکلیف تناول ایلدی حضرت یار غار مادامکه حضرت
سید الاخیاردن خبردار اولمیم طعامه ال اوزاتمق محالدر دیدکده
ام خیر ام جمیل بنت خطابه واروب حضرتی سؤال ایلدی
ام جمیل دخی حضرت صدیقه کلوب صحت وسلامتلرنده
دار ارقمده ایدکلرینی خبر ویرجك حضرت رسول اللهه طعام
تناول ایتمکه نذر ایتمیشم دیو یینه طعامه رغبت ایتمدی ناچار کیجه یه
دك صبر ایدوب عالم ظلمانی اولدقده حضرت صدیقی قولتقلرینه
آلوب ارقم خانه سنه کوتوردیلر حضرت رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت صدیقی در آغوش ایدوب یوزنی اوپدی
وبرسش خاطر ایدوب مواعید کریمه برله تسلیت بیوردیلر حضرت
ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه خاکپای رسول اللهه یوزن
سوروب والده سنه اسلام نصیب اولمغیچون دعای خیرلرین
رجا ایلدی حضرت خواجه کائنات درکاه قاضی الحاجاته مناجات
بیوروب ام خیرك اسلامه کلمسنی نیاز ایلدی اول خاتونده انده حاضر
ایدی فی الحال ترك کفر وشرك ایدوب قبول طوق اسلام ایلدی

چونکه سیتم ؤ اناۓ بکفانه تحمّل واضطبانا ولمقدآ امرو سندن
خارج ایدی لاجرم حضرت فخر عالم صلّی الله تعالی علیه وسلّم اصحاب
سعادتا نتسابیله نایاۓ رقده بر آنی قرار تخیاۓ نیبوب شریعت
شریفه احکامی خفیّه رعایت بیورد یلر ان شاء الله تعالی بو قصّه
نك تمامی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه نك احوالی بیانا ولندقده ذکر اولنور

وَاَبِی حَفصٍ وَکَرَامَتِه فِی قِصَّةِ سَارِیَةَ الخُلُج

وابی حفص ابی بکر کبی ثبت سابقده اولان منهدی وزنینه عطف
اولنور وکرامته فا وعاطفه دریاخود مقحمه در فلمّا ذهبوا فاجمعوا
نصّ کریمنده اولدیغی کبی عاطفه اولدیغنه کوره حضرت ابی حفصك
کرامتی وزنینه دخی الله تعالی نك صلوتی ولمق لازم کلور بو تقدیرجه
صلوات الله تعظیمات معناسی ویرلمك لازم کلور الله تعالی نك تعظیمی
ساریه قصّه سنده ظاهر اولان کرامتی وزنینه اولسون دیمك
اولور کرامت عزّت وشرف معناسنه امّا اصطلاحده کاه اومیده دعوای
نبوّته مقارن اولمدیغی حالده بر شخصك جانبندن ظهور ایدن
امر خارقه دیرلر امّا دعوای نبوّته مقارن اولورسه معجزه اولور وشول
امر خارقکه ایمان وعمل صالحه مقارن اولمیه اکا استدراج دیرلر
بعض محققین معجزه وکرامتك میانی فرقایدوب دیمشکه معجزه
انبیایه مخصوصه در کرامت اولیایه مخصوصه در واولیایه مخصوص

اولان

اولان معجزه اولماز زیرا معجزه نك دعوایه اقترانی شرطدر وکرامتك
شرطی دعوایی ترکدر زیرا ولی کرامتی ادعا ایتمز وکرامتیله بر شیئی
قطع ایتمز عالم ربّانی جلال الدین دوانی علامه عضدك رساله عقایدینك
شرحنده معجزه نك یدی شرطنی تحریر ایدر بری الله تعالی نك فعلی
اولمق وبری خارق للعاده اولمق وبری تحدّی یه مقارن اولمق
وبری دعوایه موافق اولمق وبری مکذّب اولمامق وبری دعوادن
متأخّر اولمق وبری معارضه اولمامق فی قصّه سیاق وسباقدن
مستفاد اولان ظاهر کلمه سنه متعلقدر مع متعلقه کرامته نك
صفتیدر قصّه کسر قاف وتشدید صاد مهمله ایله قصّ اثره دن
مأخوذ در اناك اثرینه تابع اولدی دیمکدر ساریه ضرورت وزن
ایچون یا نسبیّه نك تخفیفیله اوقونمالیدر ولفظا مجرور وقصّه نك
مضاف الیهی واقع اولور الخلج مضاف ومشددر بو تقدیرجه منصرف
اولور یاخود ساریه نصب ایله غیر منصرف اولوب ما بعدینه اضافتسز
اوقنوب اعرابی محلّا کوزتیلیدر بو تقدیرجه الخلج جرّ ایله ساریه نك
صفتی اولور خلج ضمّ خاء معجمه وضمّ لام ایله عربدن بر قومدرکه عمر بن
الخطّاب رضی الله تعالی عنه حضرتلری حارث بن مالك بن النضره
یه انلری الحاق ایتمشیدی انلره خلج تسمیه سنك وجهی بودرکه انلر عدوان
قبیله سندن ایدیلر منخلج ومعزول اولدقلرندن خلج دیدیلر یاخود خلج
خاء معجمه ولامك فتحه لریله اشلمکدن وچوق یورومکدن وتعبدن

بکسه نک کمکلری اغرمغه دیرلر و فتح خا و کسر لام ایله خلج کمکلری
اغریان کسه در معنای بیت دخی الله تعالی نک صلوتی ساریه قصه
سنده کرامتی ظاهر اولان ابی حفصک و ذریته اولسون بو کرامتلر
سائر کرامتلردن مشهوره اولمغله بونکله وصف ایلدی ساریه دن
مراد ساریة بن زنیم کنانی بر ذات محترم ایدی حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه سرعسکر ایدوب نهاونده غزایه کوندرمش ایدی چونکه سنه
دشمنه ملاقی اولدی اول کون جمعه ایدی حضرت عمر دخی منبرده ایدی
مکر دشمن بد کردار و آ جبلده استتار ایدوب غلبه سوداسنده
ایکن حضرت عمر دخی منبردن کوروب منبرده یا ساریة الجبل الجبل دیو ندا
ایلدی بو کرامته که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه مدینهٔ منوره ده
منبر اوزرنده و ساریه دشمنک قرشوسنده بینلرنده بر ایلق یول
وار ایکن ساریه ندای کرامت انتمایی کوش جان ایله استماع و اصغا
ایدوب وادی جبله کلوب بو سویه فاصل اولدیلر بو دخی ظاهردر که حضرت
رب العالمین حضرت عمر ایله ساریه نک و قومنک میانندن حجابی
رفع ایدوب بری برلرینی کوستره و ساریه یه نداسنی ایشدیره بونلرک
مجموعی خارق عاده و کرامتدر اشراق التواریخده منقولدر که حضرت
عمر رضی الله تعالی عنه نک کنیه لری ابو حفص و لقبلری فاروق
و نسب شریفلری بو ترتیب اوزره در عمر بن الخطاب بن نفیل بن عبد
العزی بن ریاح بن عبد الله بن قرط بن رزاح بن کعب در رسول اکرم

صلی

صلی الله تعالی علیه و سلم ایله کعبه ده جمع اولدیلر حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه نک شان شریفنده نچه چوق احادیث منیفه واردر اطلاع
طلب ایدن کتب سیره مراجعت ایده صاحب زبده دیر که اساری بدر
و حجابده و تحریم خمرده و مقام ابراهیمده حضرت عمرک کلامنه موافق
الله تعالی قرآن انزال ایتدی و شام و عراق و مصری الله تعالی
انک سببیله فتح ایلدی عطا حقنده دواوین تدوین ایدوب انده نامی
سوابقلری اوزره ترتیب ایلدی و صیام صلوات تراویح ایله تنویر
ایلدی الی یومنا هذا هجرتدن بر وادی ناسده اولان تاریخی
اول ایلدی و امیر المؤمنین ایله ابتدا اول تسمیه اولندی و خاتمنک
نقشی کفی بالموت واعظا یا عمر ایدی و ابو بکر صدیق رضی الله تعالی
عنه دن صکره افضل اولندر اما کیفیت اسلاملری بر قاچ وجه اوزره
نقل اولنور بری شیخم و استادم علامة العالم استادینا ادم الشیخ
ابراهیم الحلبی عامله الله تعالی بلطفه الخفی والجلی حضرتلری منظومه
سیرینک شرحنده بویله نقل ایدر که نبی محترم صلی الله تعالی علیه
و سلمک ولادت شریفه سنک قرق التنجی سنه سی ایدی حضرت
عمر رضی الله تعالی عنه روایت ایدر که همشیره مک ترک کفر ظلوم
ایدوب شرف اسلام اولدیغنی بکا رسیده اولمغین بنده دخی
آتش غضب التهاب ایدوب بای بنت الخطاب نیچون اسلامه کلدک
دیو هزار عتاب ایله بر مرتبه ضرب ایلدم که خون روین مانند جویبار

دوغان نوری زمینه سیلان ایلدی و اول صاحبهٔ متانت بو حرکت
نابجادن غایت ایله المکیر اولوب کربو اذالرك خدای بیچونه عبادت
ایتدیککز ایچون نایشه اکاه اولکه اشهد ان لا اله الا الله واشهد
ان محمدا رسول الله دیوب اندن کلنی کیر و قومه یا عمر دیدی بعده
شعلهٔ نار غضبم مشتعل اولوب ایچرو داخل اولدم دستنده بر کتاب
مستطاب واصل اولدیکه درونندهٔ بسم الله الرحمن الرحیم تحریر
اولنمشدی بسم الله دیوب الرحمن الرحیم صفات عنایت سمانه کلنجه
قرائت ایدوب درونمه بر خوف دوشدیکه الندن صحیفه‌یی
اتدم بعده جسارت قیلوب صحیفهٔ مزبوره‌یه رجوع قلدم یسبح لله
ما فی السموات والارض محرر ایدی وقویه اوقویه فامنوا بالله ورسوله
نص کریمنه رسیده اولوب وجودمده قبول اسلام علامتلری
ظهور ایتمکله اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله
دیدم پس بندن خوفندن اختفا ایدنلر بی پروا تکبیر ایلدیلر حضرت
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم صفا نام محلك اشاغی جانبنده
بر سعادت خانه‌ده قرار بیورمشلر ایدی صد هزار اداب ایله دخوله
اجتسار ایدوب اول شمس وجود ضیا نمودك هاله سنده ثابت
اولان انجم هدایت اصحاب سعادتدن ایکیسی کلوب بازولرمدن
طوتدیلر تاکه ذات عالی بخته قریب اولدم صالیویریکز دیو امر همایون
نبوت مقرونلری صادر اولدقده اول اصحاب خلق مآب بنی دستلرندن

رهایاب

رهایاب ایلدیلر حضور سعادت وپیشگاه عنایتنده امر واجازتلری
طبقنجه زانو بزمین جالس اولدم مبارك دست معجز نمونلریله
مجمع ثیابمی اخذ ایدوب بنی کندویه قریب کشیده بیوروب یا ابن الخطاب
سن سالم اول اللهم اهد قلبه دیو دعا بیوردیلر بندخی اشهد ان
لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله وانك رسول الله دیدم
اصحاب کرام ذوی الاحترام شاد وخرم اولوب طرق مکه‌یی
کلبانك تکبیر ایله طنین انداز اولدیلر واهل مکه بالجمله
اواز تکبیری استماع ایدوب تعجب ایتدیلر اول زمان بر کمسنه شرفیاب
ایمان اولسه ایمانن واسلامنی ستر واخفا ایدوب ظاهر وهویدا قیلمازلر ایدی
اول حینده ستر واسراری عدم کتم ایله شهپر هدایتدن بر بی
بر پیرغا ریدی اکا اسلام ایله مشرف اولدیغم سویلدم اولدخی
صوت اعلا ایله ابن الخطاب اسلامه کیردی دیو سوق مکه‌ده فریاد
ایدوب عزت دین قوت قرینه‌یه قرین اولنجیه دك اهل مکه ایله مضاربه‌دن
منفك اولمدم وبری سیر کازرونیده بو یله نقل اولنور که حضرت
حمزه‌نك اسلامندن اوچکون صکره سفهای قریش یوما فیوما دین
اسلامك ظهورندن غایت ایله متالم اولوب بونك تداریکی امرنده
عقد ایتدکلری انجمن مشاوره‌ده نتیجهٔ افکار فاسده‌لری حاشا حضرتی
اهلاك ایتمك اولدی بو خصوصی حضرت عمر عهده سنه ویروب
قلیجن میانه بند ایلدی و مرامی اتمامه متوجه اولوب اول هنکامده

کروه اصحاب کرام ایله حضرت علیه الصلوة والسلام ساکن اولدقلری
خانه حمزة بن عبد المطلبه یاخود ارقم بن ارقم خانه سنه عزیمت ایلدی
بعض ثقات رواة حضرت عمرک بو امرده اقدامنه سبب ابوجهل
ملعونک مقابله خدمتنده یوز دوه و بیک وقیه سیم خام ویره یه
متعهد اولدیغیدر دیمشلردر بیک وقیه کومش قرق بیک اقچه دن
عبارتدر القصه حضرت عمر صفایه واردقده سعد بن ابی وقاصه
راست کلوب حضرت عمره نه جانبه کیدرسن مصلحت ندر دیو سؤال
ایدوب اول دخی عزیمت ایتدوکی کار ناهنجاری تقریر ایلدی سعد
حضرت عمره اولا مقدمات سعی و اقدامکز نتیجه ویره میه جکی
متعین در فرض محال اولورسه تسلیم ایده لم که بو امر منکره قدرت
وظفر بولمش سکز اما صکره شهبازان بنی عبد مناف پنجه سندن
مرغ جانکی تخلیص ممکن میدر دیمجک حضرت عمر یا سعد بکزرکه
سن دخی مسلمان اولمش سین اول سنی قتل ایدوب بعده حضرت محمدی
کوره یم دیوب قلیج ایله اوزرینه هجوم ایدوب سعد دخی اسلامنی
اظهار ایدوب اول دخی بی باک سل سیف ایلدی بینلرنده پنجه
حمله لر اولوب اخر سعد یا عمر بنی دکل همشیرک فاطمه و زوجی
سعید بن زید دخی مسلمان اولمشلردر تدارک ایت انلری قتل ایله
دیدیکی حضرت عمر سعدی ترک ایدوب عجله ایله همشیره سی
خانه سنه طوغری کلدی اول ایامده سوره طه نازل اولوب فاطمه

وسعید

وسعید قرآن اصحابدن خباب بن الارتی خانه لرینه کتوروب تعلم سوره طه
ایدرلردی حضرت عمر در خانه یه کلوب بر صدا استماع ایتکین بر مقدار توقف
ایدوب قرع بابه اغاز ایلدی فاطمه وسعید قرع بابی ایدنک حضرت
عمر ایدوکنی بیلوب خبابی پس پرده ده اخفا ایتدیلر وسوره طه
کتابت اولنان صحیفه شریفه یی دخی کیزلیوب قاپویی اچدیلر حضرت
عمر ایچرو کیروب نه اوقور ایدیکز دیو سؤال ایلدی انکار ایله جواب
ویره میجک سزی مسلمان اولدی دیدکلری واقع ایمش دیوب غضب
ایله کریبان سعیدی طوتوب یره اوردی وکوکسنی اوستنه چیقوب
قتل ایتمک استدی فاطمه زوجنی تخلیص ایچون حضرت عمری چکمک
مراد ایدیجک حضرت عمر همشیره سی صورتنه بر طبانچه اوروب
یوزنی خون الود ایلدی اول صاحبه غیرت بو تهوری هنکامدن
کمال مرتبه متالمه اولوب اکر بنه بو جفالرک خدایه عبادت ایتدیکمز
ایچون ایسه بیل واکاه اول که اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان
محمدا رسول الله علی رغمک یا عمر شمدن صکره سندن الندن کلدوکی
مرتبه جفا وانا ایله بز دخی دین مبینی اوغرنه صبر وتحمل ایده لم دیوب
بی باکانه برقپی بر کوشه ده اوطوردی حضرت عمره بو حالتدن زیاده
انفعال کلوب سعیدی الندن براقدی واول دخی بر کوشه یه چکلوب
دریای افکاره طالدی بعد زمان باش قالدیروب ای همشیره لطف
ایله اول صحیفه یی بکا ویر کوره یم دیو تضرع ایلدی سعید رضا ویرمیوب

حضرت عمرك وجودنده قبول اسلامه علامتلری ظهور ایدیشدی البته
بکا اول صحیفه‌یی کوستر دیجك فاطمه یا عمر انا ذا مکه غسل
ایدوب انا له وسخ جنابتا تمیه سین اول صحیفه لطیفه‌یی مسه
قابلیت بولمازسین دیمکین حضرت عمر قالقوب پاك غسل ایلدی
حضرت عمر غسله مشغول ایکن خباب فاطمه‌یه خطاب ایدوب قرآنی
هنوز کفر اوزره ایکن عمره ویرمیشسین دیوب فاطمه بلی ویردم امید
وارکه شمدی مسلمان اوله دیدی بعد الاغتسال حضرت عمر صحیفه
شریفه‌یی الینه الوب بسم الله الرحمن الرحیم طه ما انزلنا علیك القرآن
لتشقی الا تذكرة لمن یخشی تنزیلا ممن خلق الارض والسموات العلی
الرحمن علی العرش استوی بو محله دك قرائت ایدوب بویله کلام شریف
سویلینلنه کیدن غیره‌یه عبادت روا دکلدر دیدی نوبت قرائت وان تجهر
بالقول فانه یعلم السر واخفی الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی
آیت کریمه‌سنه کلدکده اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده
ورسوله دیوب اول صحیفه شریفه‌یی یوزینه وکوزینه سوردی خباب
حضرت عمرك اسلامه کلدوکن کوربجك تکبیر ایدوب کوشه اختفادن
ظهور ایلدی وعزده یا عمر سکا دون کیجه حضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم اسلامی یا سنکله ویاخود ابی جهل ایله تایید ایتمك
رجاسیله حضرت باریه تضرع ونیازی بیورمشلریدی دعالری
سنك حقنده قرین قبول اولمش دیو تبشیر ایلدی حضرت عمر یا خباب بنی

حضرته

حضرته دلالت ایله دیو رجا ایلدی خباب وسعید بن زید رفاقتیله
حضرت علیه الصلوة والسلام اول قلدقلری سعادتخانه‌یه متوجه
اولوب دق باب ایتدیلر نکهبانلر کتسنه شکافدن حضرت
عمری کوروب کلوب حضرته خبر ویردی جمله اصحاب یا رسول الله نعوذ
بالله من شر عمر دیوب الم اظهار ایتدیلر حضرت فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم بالذات قاپویه دك واروب حضرت عمرك کریبانه
محکم یاپشوب بر وجه ایله سلکدیکه حضرت عمر اعضاسی بند بند
ایردی صاندی حضرت یا عمر نیه کلدك بیوروب عمر رضی الله تعالی عنه
یا رسول الله مسلمان اولمغه کلدم اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان
محمدا رسول الله دیدی حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
وسلم شادوخرم اولوب حضرت عمری دراغوش ایلدی وتکبیر بیوردی
اصحاب کرام دخی تکبیر ایتمکین جمله اهل مکه تکبیر آوازین ایشیدوب
تعجب ایتدیلر حضرت عمر داخل حلقه مؤمنین وهیجای اعدای اصحاب
کزین واصل نصاب اربعین اولوب حضرت عمر خاکپای سیدره
فرسای رسول الله یوز سوروب یا رسول الله حالا اربعین تمام
اولوب خلوتدن چیقجاق زمانی کلدی روا دکلدرکه حرم کعبه‌ده لات
وعزی کبی بتلره آشکاره پرستش اولنوب خدای زمین وآسمانه
نهانی عبادت اولنه دیمکین حضرت سید الانام علیه الصلوة والسلام
کروه اصحاب کرام ایله ظهور ایدوب اوکلرنجه حضرت عمر اوموزنده

تیغ عریانی متوجه حرم اولدیلر قریش حضرت عمری خرم وخندان
کوریجک امر حضرت محمدی تمام ایتمشدر دیو شادمان اولوب در عقب
حبیب حضرت رب العالمین جمله اصحاب کزین ایله کلیور کوریجک
حاشا عمر انلری قتل ایچون مقتله کتوردی ملاحظه ایدیلر یقین
کلیجک ابوجهل دوزخ منزل بی اختیار ما وراءک یا ابن الخطاب دیو
استخبار احوال ایلدی حضرت عمر دخی آواز بلند ایله من عرفنی
فقد عرفنی ومن لم یعرفنی فانا عمر بن الخطاب ای قریش مشرکلری
خبیر اولک اولاسز که بن شرف اسلام ایله مشرف اولوب متابعت
فرمان رسول الله ایلدم سز دخی اکر مسلمان اولورسه کز خوش والا
باشکزی طوب چوکان عدم ایده رم دیو ندا ایلدی خذله مشرکین
حضرت عمرک نیجه مرد شجاعت شعار ایدوکن بیلورلر ایدی اشتدن
اندوه کین اولوب کمال حیرتدن صورت دیوار کبی نطقه مجاللری
قالمیوب مبهوت اولدیلر حضرت سلطان الانبیاء جمله اصحاب
ایله بی باک بیت اللهی طواف ایدوب نماز قلدیلر حضرت عمر
اسلامندن صکره اناً فاناً شوکت دین مبین ترقی وازدیادده اولوب
اهل اسلام خوارلق کورمدیلر رضی الله تعالی عنه وارضاه معلوم
اولا که حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه نک قصه سنده
بیانی وعده اولنان بودر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ایله اصحاب
کرام ایله تمام قرق اولدقده مقدما بیان اولندیغی اوزره حرم کعبه یه

متوجه

متوجه اولدیلر حضرت عمرک اسلامی کفارلره ملک معلوم اولیجق
حضرت صدیق اکبره ایتدکلری ستم وجفانی حضرت عمره دخی ایتمک
استدیلر حضرت عمر عتبة بن ربیعه یی النه الوب مبارک برماغنی
کوزینه صوقدی عتبه فریاد ایدوب حضره اولان جمله خلق فریاد
نوا ایله حضرت عمر نیجه سندن عتبه یی الدیلر حضرت عمرک خوفندن
مشرکین بر طرفه چکلوب اهل اسلام ودین کعبه یی طواف ایدوب
اوایله نمازنی جماعت ایله اداء بیوردقلرندن صکره ینه دار ارقمه
واردیلر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه تنها تکرار اولکون بیت
اللهه واروب نماز قیلدی خذله قریش بر سوز سویلمیه قادر اولمیوب
خوفلرندن سکوت ایتدیلر

وابی عمرو ذی النورین
المستحیی المستحیی البهی

وابی عمرو وابی حفص اولدینه عطف اولنور ذی النورین ابی عمرو صفتیدر
ذی النورین ایله ملقب اولملری ایکی وجه ایله منقولدر بری رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم رقیه نام کریمه مکرمه لرینی حضرت
عثمانه تزویج بعد وفاتها ام کلثوم نام کریمه محترمه لرینی تزویج ایتملری
اعتباریله ذی النورین دیدیلر حتی ام کلثوم وفات ایلدکده حضرت
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم لو کان لی غیرها لزوجتکها یا عثمان
بیوردیلر وبری استادم وشیخم علامة العالم محیی الدین الثانی ابو الصفا

الشیخ ابراهیم الحلبی سلمه الله تعالی حضرتلری منظومه سیرلرینک شرحنده
بیوردکه رقیه حسن و جمالده حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه کبی
نادرة الجمال ایدی حتی ایکیسنک حسن و جماللری حقنده دینلدی

احسن شخصین رأی انسان ۰ رقیة و بعلها عثمان

پس بو اعتبار ایله حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه ذی النورین دیدیلر المستحیی
باب استفعالدن اسم فاعلدر معلوم اولاکه المستحیی کلمه سنده
اولان لام ساکنه مصرع اولک تمامیدر بوکا تدویر دیرلر المستحیی
بو دخی باب استفعالدن اسم مفعولدر ایکیسنده ماخذلری حیادر
البهج بای موحده نک فتحی وهانک کسری ایله حسن معناسنه اولان
بهجه کلمه سندن صفت مشبهه در وبو افرح صفات ابی عمروه
صفات واقع اولمشدر معناسی بیت دخی الله تعالینک صلوتی ایکی
نور صاحبی اولان ابی عمرو یعنی حضرت عثمانک اوزرینه اولسون
که استحیا ایدیجی و کندندن استحیا اولنمش و خلق و خلقی کوزل
اولیجیدر بخاریده روایت اولنور که برکون رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم بر بیرک کنارنده فخذ مبارکلری مکشوف جلوس ایتمشلردی
حضرت ابی بکر بعده حضرت عمر کلدیلر رسول اکرم ستری ایله مقید
اولمدیلر بعده حضرت عثمان کلنجه ستر ایدوب عثماندن نیچه
استحیا ایتمیه یم که اندن ملکلر استحیا ایدر دیو بیوردیلر شرح السنه ده
اسم شریفلری ولقب منیفلری بو اسلوب اوزره عثمان بن عفان

ابن ابی العاص بن امیه بن عبد شمس بن عبد مناف در رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم ایله عبد منافده جمع اولمشلردر حضرت
عثمانک دخی مناقب کثیره و فضائل وفیره سی واردر جمله فضائلندن
بری قرآن جلیل التبیانی جمع ایدوب بین المؤمنین متفرقه اولان
مصاحفلرک جمع ایتدوکی اوزره جمیع اصحاب کرامک دخی
مقبولی و شهرتی یاب غایتده اولمشیدر امام نووی ذکر ایدرکه قرآن
عظیم الشان رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم زماننده الیوم
مصاحفده اولدیغی کبی جمع اولمشدی لکن صدور رجالده محفوظ
مصحفده دکل ایدی حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنهنک
زماننده قتی چوق حمله قرآن قتل اولندیغندن حضرت ابی بکر
صحابه کرام ایله استشاره ایدوب بر مصحف تحریر ایدوب
حفصه رضی الله تعالی عنهانک خانه سنده امانت قودیلر صکره
حضرت عثمان رضی الله عنه انتشار اسلامده اختلافلر وقوعی
کوروب حفصه رضی الله تعالی عنهانک قتنده اولان مصحفدن
بر قاچ مصحف تحریر ایدوب بلادانه کوندردی کذا فی حاشیة
الکشاف لاحمد بن یحیی بن محمد بن سعد التفتازانی

وابی حسن فی العلم اذا
وافی بسحائبه الخلج

وابی حسن ابی عمرو اوزرینه عطف اولنور شرح السنه ده اسم شریفلری

ولقب منيفلری بو ترتيب اوزره علی بن ابی طالب بن عبد المطلب در
رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم ايله عبد المطلبده جمع اولورلر
في العلم مقدر يستغاث كلمه سنه متعلقدر تقديری يستغاث
منه في العلم ديمك اولور جار و مجرور مع متعلقه اعرابدن محلاً
مجرور ابي حسن نك صفتی اولور علمك تعريف و تحقيقی طلب
ايدن شرح مواقفك فاتحه سنه نظر ايده اذا تقديرده كوندیلن يستغاث
فعل مجهولنك ظرفيدر و في موافاة دن ماخوذ فعل ماضيدر كلدی
مقصودنده كلمك معناسنی ويرلر وافی فلان دينلور فلان كلدی
ديمكدر بسحائبه وافی كلمه سنه متعلقدر و بونده جار زيد بعلم
اولان باكی مصاحبت معناسنه در سحائب سحابه نك جمعيدر
بولوتلر معناسنه بونده سحابدن مراد بر سبيل استعاره
انواع علومدر الخلج سحائبه نك صفتيدر و شيميدر خلج خاء
معجمه و لامك ضمه سيله قبول وزنی اوزره اولان خلوجك جمعيدر
متشتت و متفرقه اولان بولوت بولوت بولوتلر ديمكدر بعضيلر نعموئ
چوق بر بولوت بولوتك اسميدر ديمش معنای بيت دخی الله تعالی نك
صولوقلر ابی حسن اوزرينه اولسون كه امطاری چوق بولوتلر ايله كلدكده
اندن استغاثه اولنور يعنی انواع علوم متفرقه ايله كلدكده اندن
جنس علمده ياخود جميع علمده استغاثه اولنور استقسار قيلنور
بو بيتك ماخذی انا مدينة العلم و علی بابها فمن اراد العلم فليات

الباب

الباب حديث شريفدر بونك دخی فضائلی بی نهايه و مناقبی بی غايه در
حقنده كتب مخصوصه تدوين اتميشلردر تا حتی پيغمبر مقداری فی ديوان
علی شهرتيله مشهور اولان ديوانك شرحنده تحرير ايدر مجاهدن روايت
ايدر كه بر سنه مكه مكرمه ده قحط اولوب ابو طالب فقير الحال
اولمغين حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم عباسه يا عم بزلر
ابو طالبك قلت مال و كثرت عيالی معلومدر مناسب اولدركه اولاد
برندن اولوب نوعا اندن تخفيف اثقال ايده وز بو نيتله ابو طالبه وارديلر
بو خصوصی عرض بيوردقلرنده ابو طالب غايت حظ اظهار ايدوب
عقيلی بكا ويرك باقی ولادم خصوصنده سز اعلم سز ديمكين
حضرت عليه الصلوة والسلام حضرت مرتضی بی اولوب عباس
رضی الله تعالی عنه جعفری قبول ايلدی بو جهتدن حضرت علی همشه
رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم خدمتنده اولوب خلعت پيغمبری
كيدكلرنده جمله دن مقدم ايمان كتوردی كلمات مرتضويه دندر كه
صليت مع النبی قبل الناس سبعا بو قصيده بليغه و بو ارجوزه
فصيحه نك اكثر شراحی بو بيت عالی ايله ختم ايدوب بعض نسخه ده
اولنده و اخرنده مناسب و ملايم بر قاچ ابيات وار در طبع سليم
و عقل مستقيم صاحبلرينه روشن و هويدادر كه مصراع
چراغ بيوه كجا شمع افتاب كجا • ماليله ناظم حضرتلرينك دكلدر
ديديلر بونيله اولنجه اول قصيده دن بو بيت ايله قرق ابيات اولور

قرقاملرینك نكته سنی شویله بیان ویوجه ایله عیان ایدرلر كه ناظم
حضرتلرینك مرادی بو قرق عدد ابیاتله اربعینده اولان اسراره
ایما واشارتدر اكثر اشیا اربعینده ظهور بولمشدر و قرق كونده كمال
بولمشدر ومشایخ كبار اربعینه متعلق چوق اسرار یازدیلر برنجی
انسانك خلقتیدر كه قرق كون نطفه وقرق كون علقه وقرق كون مضغه
وشباب بلوغی قرق سنه تمام اولور وایكی نفخه نك آراسنده قرق سنه
تدبیر اولنور وآدم علیه السلام طینتنده قرق كون ایلندی والله تعالی
آدم علیه السلامك طینتنی ید قدرتیله قرق صباح تخمیر ایلدیكی حدیث
قدسیده وارد اولمشدر وموسی علیه السلامك طور سیناده مواعده
قرق كیجه یدی دجالك ارضده سلطنتی قرق كوندر ونفسانك دمی
كوردكده عدتی قرق كوندر والله تعالی یه اخلاص قرق صباحده اولنور
ینابیع حكمت دخی قرقك تمامنده قلبدن لسان اوزره كلور نته كیم
رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم من اخلص لله اربعین صباحا
ظهرت ینابیع الحكمة من قلبه علی لسانه بیورمشدر وبونلردن آشاغی
دخی چوق اربعینات واردر چونكه هر شیئك كمالی اربعینده اولمغین
ناظم قدس سره حضرتلری قرق ابیات نظم ایدوب حضرت علی
كرم الله وجهه نك مدحیله ختم بیورمشدر ومعلوم اولا كه بو قصیده
نك اول وآخرنده اولان ابیاتلردن اولكنده حمد وثنایی افاده ایدن
بیتلر بولنمامشدر اما آخرنده اولان ابیات فقیرك نسخه سنده

بولنمیغندن

بولنمیغندن بعض مشكلاتینی حل ایدوب شرح اولنمشدر

وعلى السبطين وأمّهما
وجميع الآل بنهم تلج

وعلى السبطين وابی حسن اوزرینه عطف اولنور سبطین سبطك
تثنیه سیدر سبط كسر سین مهمله وسكون باء موحده ایله بو راده
تورنی وغلی دیمكدر سبطیندن مراد حضرت حسن وحضرت حسین
رضی الله تعالی عنهمادر وامّهما السبطین اوزرینه معطوفدر وضمیر
سبطینه راجعدر مراد حضرت فاطمهٔ زهرا رضی الله تعالی عنهادر
وجمیع الآل امّهما اوزرینه عطفا اولنور آل لغتده اهل وعیال
واتباع معناسنه در واستعمالی بحسب الدین والدنیا اشرافه مخصوص
بحسب الدینده آل رسول دیرلر وبحسب الدنیا آل فرعون دیرلر
وتحقیق عرفده امام اعظم حضرتلرینك قتنده آل رسول الله
حضرت عباس واولادلری وحضرت علی واولادلری وجعفر وعقیل
وحارث بن عبد المطلبدر امام شافعی حضرتلرینك عندنده بنی
هاشم وبنی عبد المطلبدر وذریت وازواج واتباعلری عبد البر
وغیریلری عندنده شول كمسه در كه انك بینیله حضرت رسول
اللهك بینی غالب بن فهره وارنجه یه دك جمع ایله بو عرقدن
یاخود شول ذاتدر كه رسول اللهه نسب وحسب ایله رجوع ایده اولكی
اختلاف مذاهبه كوره اوزرلرینه شرعا صدقه حرام اولاندر ایكنجی

نسبت صوریه ده یعنی علم دینی عرفنده اولان علمای ظاهره یاخود نسبت
حقیقیه ده یعنی علم حقیقت وکشفده اولیا وحکمای متألهین ذرکه
اوزرلرینه صدقهٔ معنویه یعنی علوم ومعارفده تقلید خامدرکه کذا ذکره
العلامة الدوانی فی هامش شرح الهیاکل. بهم ده با سببیه اولوب
مؤخر تلج کلمه سنه متعلقدر ضرورت وزن ایچون تقدیم اولنمشدر
وجمع ضمیری السبطین وامهما وجمیع الال مجموعنه عائددر بهم
تلج جمله سی اعرابدن محلاً مجرور السبطین وامهما وجمیع الالک مجموعنک
صفتیدر وتلج ولج یلج ولوجا دن مأخوذ فعل مضارع مخاطبدر
فاعلی تحتنده مستتر انتدر معناسی داخل اولورسین دیمکدر و
بوراده معنادن مستفاد بر ظرف کوزدلمک لازمدر تقدیری
تلج فی طریق الله تعالی بسببهم دیمک اولور معنای بیت دخی الله تعالینک
صلوتی حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمک قزی
اوغللری حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما
ووالده لری حضرت فاطمهٔ زهرا رضی الله تعالی عنها وجمیع الی
اوزرینه اولسون که انلر سببیله طریق حقه دخول ایدرسین دیمکدر

وعلی الاصحاب بجملتهم
بذلوا الاموال مع المهج

وعلی الاصحاب وجمیع الال اوزرینه عطفا ولمتق اسنددر اصحاب
صاحبک جمعیدر عرفده شول مسلمدرکه حضرت رسول الله

حقیقة

حقیقة یا حکما کوره یاخود اول مؤمنی حضرت رسول الله کوره کرک
اول مؤمن حال بلوغده اولسون کرک قبل البلوغ اولسون وکرک رسول
اللهه ایمانی بنیله علی الاسلام موتی بیننده ردت تخلل ایتسون
کرک ایتمسون کرک صحبتی اوزاسون کرک اوزامسون محدثینک قتنده
تعریف اعادی بوناوندر بتکدر بجملتهم ده اولان با مصاحبت
معناسنه در صلوات الله دن حالدر تقدیری حال کونه الصلوات
مصاحبة بجملتهم دیمکدر ضمیری اصحابه عائددر بذلوا فعل ماضی جمع
مذکر غائبدر بذل واعطا ایلدیلر دیمکدر بذلت الشی ابذله بذلا دینلور
ایچان اول شیئی کا اعطا ایتسه الاموال لفظاً منصوب بذلوانک مفعولیدر
وجمله بذلوا اعرابدن محلاً مجرور اصحابک صفتی واقع اولور اموال
مالک جمعیدر مع المهج بذلوا کلمه سنه متعلقدر مهج ضم میم وفتح
ها ایله مهجه نک جمعیدر بوراده روح معناسنه یعنی اصحاب
کرام مالرینی راه حقده وراه رسول اللهده بذل واعطالری
روحلرینک بذل واعطاسنه مقارندر دیمکدر یاخود مهج قلوب
معناسنه اولوب حذف مضاف کوزدلسه شیرینا اولور یعنی اصحاب
کرام مالرینی بذل واعطالری اخلاص قلوبلرینه مقارن ایدی
دیمک اولور معنای بیت دخی الله تعالینک صلوتی اصحابک جمله سنه
مصاحبه اولدیغی حالده اوزرینه اولسون انلر که اصحاب که دین مبین
اوغرینه مالرینی وجانلرینی بذل واعطا ایلدیلر یاخود مالرینی قلبلرینک

اخلاصنه مقارن بدل واغطا ایلدیلر دیمك اولور

وهدی بضیاء الذکر ودل القوم علی اسنی نهج

وهدی وعلی الاصحاب وزرینه عطفا اولنور هدی هدایتدن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر تحتنده ضمیری بر من لفظنه راجعدر هدانك ما قبلنده اولان صفاتكا شایان وشایسته اوله هدایت لطفله دلالت معناسنه بضیاء الذکرده اولان با هدی یه متعلقدر وبا سببیه در ضیاء مد ایله الذکر یه مضافدر ضیاء بوراده نور معناسنه در الذکرده اولان الف لام مضاف الیهدن عوضدر تقدیری بضیاء ذکر الله دیمکدر ودل هدی نك عطف تفسیریدر ودل نك لام ثانیسی مضاعف ثانینك اولی قلبنمغین بوبنیه مدوردیر لیا القوم هدی نك مفعولیدر علی اسنی نهج دل کلمه سنه متعلقدر اسنی کلمه سی نهج کلمه سنه مضافدر اسنی سنی دن اسم تفضیلدر اعلی معناسنه نهج فتحه لر ایله طریق معناسنه معنای بیت دخی الله تعالی نك صلوتی شول ذاتك اوزرینه اولسونکه اول ذات ذکر اللهك یعنی کلمه توحیدك نور وضیاسی سببیله ناسی طریقك اعلاسنه لطف ایله هدایت ودلالت ایلدی بوندن مراد تابعین اولمق انسبدر

وعلی تباعهم العلما

بعوارف دینهم البهج

وعلی تباعهم هدی نك تحتنده ملاحظه اولنان من کلمه سنه معطوفدر یاخود وعلی الاصحاب وزرینه عطفا اولنور تباعهم تابع لفظنك جمعیدر نصار وناصر کبی وضمیری اصحابه راجعدر العلما ضرورت وزن ایچون قصر ایله اوقونمشدر تباعك صفتیدر بعوارف دینهم تباع کلمه سنه متعلقدر عوارف کلمه سی دینهم کلمه سنه مضافدر عوارف عارفه نك جمعیدر کرم معناسنه دینهم ده اولان ضمیر اصحابه راجعدر البهج لفظا مجروردینهم ده مضافك صفتیدر بهج بای موحده نك فتحی وهانك کسریله حسن معناسنه صفت مشبهه در معنای بیت دخی الله تعالی نك صلوتی اصحاب کرامك حسن اولان دینلری کرملرینه تابع اولیجی علمای عظام اوزرینه اولسون بوندن مراد مجتهدلر یاخود مطلقا علمالردر

یا رب بهم وبالهم عجل بالنصر وبالفرج

یا رب اصلی یای متکلم ایله یا ربی ایدی ندا ایله کثرت تکراریندن تخفیف ایچون یا حذف اولنوب بای مشدده ده اوزرینه کسره باقیه قالدی فصاحده رب معرف باللام ومضاف اولارق الله تعالی یه اطلاق اولنور دیدی اما الله تعالی نك غیریه اطلاقی حقنده ابن انباری دیمشکه رب شیئك مالکنه دینلور وسید

ومطاع ومصلح معنالرينه اولور وبعضيلر مالك معناسنه اضافت
ايله رب الدين ورب المال دينلور اما مالك معناسنه كوره
مخلوقه معرّف باللام الرّب دينلمز زيرا لام عموم افاده ايدر
مخلوقا يسه جميع مخلوقاتنه مالك اولماز ديمش وبعضيلر مالك
معناسنه كوره هذا ربّ العبد وهذا ربّي دينلمك ممنوعدر نفيا
بونى كيبلرك معناى ظاهريسى مشار اليه حق تعالى اولمقدر
ديمش بهم ده اولان با ء با سببيه اولوب مصراع ثانيده اولان
عجّل كلمه سنه متعلقدر بو مقوله ظرفك تقديمنده ايكى وجه بار
دربرى حصرى افاده وبرى ضرورت وزندر وبالهم بهم
اوزرينه معطوفدر بهم وبالهم ده جمع ضميرلرى آل واصحابه
عائددر وبو بيتده كى آلدن مراد اتباع معناسنه ذكرده آل
اصحاب وتابعينه تابع اولنلر ديمكدر عجّل باب تفعيلدن
فعل دعادر عجّله وشتاب ايله ديمكدر بالنصر ده با عجّل فعلنه
متعلقدر نصر با اولدن مصدردر نصرة كبى ياردم ايتمك
ديمكدر وبالفرج بالنصر اوزرينه عطفا اولنور فرج فتحه لريله حزنك
ضديدر معناى بيت يا ربّى آل واصحاب وآل واصحابه تابع اولنلر
سببيله نصرت وفرج ايله عجله ايله يعنى نصرت وفرج احسان ايله ديمكدر

واختم على بخواتمهم
لاكون غدا فى الحشر نجى

واختم عجّل اوزرينه معطوفدر ختم يختم دن فعل دعادر فاعلى تحتنده
مستتر انت در على مضاف ومضاف اليه اختم فعلنك مفعوليدر بخواتمهم
اختم فعلنه متعلقدر خواتم خاتمه نك جمعيدر خاتمه شيئك آخرينه
ديرلر ختامه مسك آيت جليله سنده ختامه يى آخره ايله تفسير
ايلديلر آخرنده اولان جمع ضميرى آل واصحاب وتباعه راجعدر
لاكون فعل مضارع نفس متكلم وحده در نون فى ان مقدره ايله منصوبدر
ولامى واختم دعاسنك تعليلى واقع اولمشدر غدا اكون نك ظرفيدر
يارين ديمكدر مرادى روز قيامتدر فى الحشر اكون كلمه سنه متعلقدر
نجى اكون نك خبريدر ابيات سابقه نك برنده عدم نصبنك
وجهى سبق ايتدى مراجعت اولنه نجى فعيل وزننده اولوب
ضرورت وزنا نجيّا اخرنده اولان همزه سى حذف اولنمشدر
معناى بيت يا ربّى يارين حشرده نجات بوليجى اولمقلغم ايچون
بنم عملمى آل واصحاب واتباعك خاتمه لريله ختم واخرا يله ختم
الشرح ختام المسك بخواتيم الآل والاصحاب وبعناية الملك
الوهّاب على يد مؤلفه الفقير الى ربه القدير ابى العصمة مصطفى
الشهير بعصام الدين عصمهما الله تعالى فى كل آن وحين آمين
الفانين فى يوم الخميس الخامس من جمادى الاولى لسنة ثمانين وثمان
والف من هجرة سيدنا سيد البشر صلى الله عليه ما دار الشمس
والقمر

قوبل وصحح بقلم مؤلفه
فى الخامس عشر من جمادى الاولى
سنة سبع وثمانين
وثمانية والف